Krimināllietas Nr.11817003318
Lietas arhīva Nr. KA04-0206-23/10
ECLI:LV:RAT:2023:0919.11817003318.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2023. gada 19. septembrī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Signe Grīnberga,
tiesnesis Jānis Tiltiņš,
tiesnese Diāna Dumbre,
piedaloties prokurorei Zanei Kabucei,
apsūdzētā aizstāvei Karīnai Landmeserei,
atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu /pers. B/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā saistībā ar Rīgas Austrumu prokuratūras prokurores Zanes Kabuces apelācijas protestu un /iestādes pārstāvja//pers. D/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2022.gada 9.marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2022.gada 9.marta spriedumu /pers. B/ atzīts par nevainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 229.[1] panta, un attaisnots.

Cietušās/nosaukums/ pieteiktā materiālā kaitējuma kompensācija 7908 EUR (septiņi tūkstoši deviņi simti astoņi *euro*) apmērā atstāta bez izskatīšanas.

Piecus CD diskus, kas glabājās pie krimināllietas materiāliem, noteikts uzskatīt par dokumentiem un atstāt glabāšanai pie krimināllietas materiāliem.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 1.punktu, arheoloģiskās senlietas – 103 vienības, kas norādītas lietisko pierādījumu un dokumentu sarakstā, kā arī arheoloģiskās senlietas – 3 vienības, kas raksturīgas Krievijas arheoloģiskajiem materiāliem, noteikts pēc sprieduma spēkā stāšanās atdot to īpašniekam.

[1.1] /pers. B/ apsūdzēts par to, ka viņš nelikumīgi glabāja valstij piederošas senlietas (nelikumīgas darbības ar valstij piederošām senlietām) turpmāk norādītajos apstākļos.

/pers. B/ no pirmstiesas kriminālprocesa gaitā precīzi nenoskaidrota gada, datuma un laika līdz 2018.gada 16.oktobrim savā dzīvesvietā /adrese/ nelikumīgi, t.i., līdz 2013.gada 30.martam nepaziņojot Nacionālajai kultūras mantojuma pārvaldei par minēto senlietu atrašanos viņa īpašumā, kā arī pēc 2013.gada 30.marta nepierādot minēto senlietu likumīgu izcelsmi un nesaņemot par to Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes rakstveida apliecinājumu, glabāja šādas valstij – Latvijas Republikai piederošas arheoloģiskas senlietas:

- ornamentētu bronzas spirālaproci, griezumā trīsstūrveida, ar 6,5 vijām, pārlūzušu 215,00 EUR vērtībā;
- ornamentētu bronzas manšetveida aproci 300,00 EUR vērtībā;
- ornamentētu bronzas spirālgredzenu no plakanas lentas, ar 3 vijām 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas spirālgredzenu no griezumā apaļas stieples ar 9 vijām 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas spirālgredzenu no griezumā apaļas stieples ar 5 vijām 35,00 EUR vērtībā;
- piecus bronzas zvārguļus, dažādu izmēru un formu, kuru kopējā vērtība 85,00 EUR;
- bronzas bruņrupuču saktu 300,00 EUR vērtībā;
- bronzas piekariņu – atslēgu 72,00 EUR vērtībā;
- bronzas krustadatu /deformētu, gals nolauzts/ 142,00 EUR vērtībā;
- bronzas zoomorfu piekariņu 72,00 EUR vērtībā;
- trīs bronzas pakavsaktu zoslas, kuru kopējā vērtība 15,00 EUR;
- bronzas pakavsaktas zoslas fragmentu 5,00 EUR vērtībā;
- bronzas riņķsaktas zoslu 5,00 EUR vērtībā;
- trīs bronzas stienīšu važiņas fragmentus, kuru kopējā vērtība 30,00 EUR;
- bronzas riņķasaktu ar izliektu loku un spirālveida ornamentu 142,00 EUR vērtībā;
- bronzas sprādzi ar siksnas gala apkaluma paliekām 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas briļļveida važturi no griezumā apaļas stieples 17,00 EUR vērtībā;
- bronzas riņķadatas galvas daļas fragmentu, ornamentētu 142,00 EUR vērtībā;
- bronzas riņķsaktu ar sadoto roku motīvu 142,00 EUR vērtībā;
- trīsdaļīgu bronzas siksnu sadalītāju ar diviem siksnu galu apkalumiem 72,00 EUR vērtībā;
- miniatūras formas dzelzs platasmens cirvi 142,00 EUR vērtībā;
- dzelzs uzmavas šķēpa galu /uzmava nolauzta/ 142,00 EUR vērtībā;
- bronzas skaitīšanas žetonu 17,00 EUR vērtībā;
- bronzas taisnstūrveida jostas sprādzi 35,00 EUR vērtībā,

- bronzas piekariņu ar divām zvārguļu pusēm 5,00 EUR vērtībā;
- monētu, Kurzemes – Zemgales hercoga Gotharda Ketlera valdīšanas laikā kaltu šiliņu 30,00 EUR vērtībā;
- monētu, Rīgas brīvpilsētas šiliņu 10,00 EUR vērtībā;
- monētu, Livonijas Ordeņvalsts feniņu 10,00 EUR vērtībā;
- monētu, kaltu Sigismunda III valdīšanas laikā 1,00 EUR vērtībā;
- četras monētas, zviedru šiliņus, kuru kopējā vērtība 4,00 EUR;
- divas monētas – piekariņus /arābu dirhemi, nodiluši/, kuru kopējā vērtība 34,00 EUR;
- divas monētas – piekariņus /Rietumeiropas denāri, nodiluši/, kuru kopējā vērtība 34,00 EUR;
- bronzas vainaga starplocekli 5,00 EUR vērtībā;
- bronzas rotadatas fragmentu /gals nolauzts/ 72.00 EUR vērtībā;
- jostas bronzas piederumu 5,00 EUR vērtībā;
- bronzas adatu ar aci /saliektu/ 72,00 EUR vērtībā,
- divas bronzas riņķsaktas, kuru kopējā vērtība 284,00 EUR;
- bronzas burbuļsaktu 215,00 EUR vērtībā;
- divus bronzas jumtveida piekariņus, kuru kopējā vērtība 50,00 EUR;
- bronzas apaļo piekariņu 17,00 EUR vērtībā;
- bronzas krustiņa piekariņa fragmentu 17,00 EUR vērtībā;
- bronzas krustveida piekariņa fragmentu 17,00 EUR vērtībā;
- bronzas krustveida piekariņa fragmentu 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas piekariņa - krustiņa fragmentu 17,00 EUR vērtībā;
- bronzas krelles – sešas dubultās krelles un divas atsevišķās krelles, kuru kopējā vērtība 80,00 EUR;
- rievotu bronzas muciņveida krelli 17,00 EUR vērtībā;
- bronzas jumtveida piekariņu 50,00 EUR vērtībā;
- bronzas rotas sagatavi 142,00 EUR vērtībā;
- divus bronzas priekšmetu fragmentus, kuru kopējā vērtība 72,00 EUR;
- bronzas lentveida aproci 215,00 EUR vērtībā;
- bronzas lentveida aproci ar paplašinātu vidusdaļu un zvērgalvu galiem 215,00 EUR vērtībā;
- divas bronzas aproces ar rombveida griezumu, kuru kopējā vērtība 430,00 EUR;
- bronzas lentveida aproci 142,00 EUR vērtībā;
- bronzas spirālaproci ar trapecveida mēlītes un divu zvārguļu piekariņiem 215,00 EUR vērtībā;
- bronzas pakavsaktu ar magoņgalvu galiem 142,00 EUR vērtībā;
- bronzas pakavsaktu ar pseidotordētu loku un naglu galiem 142,00 EUR vērtībā;
- bronzas pakavsaktu ar ažūriem, slēgtiem galiem 215,00 EUR vērtībā;
- bronzas spirālgredzenu ar paplašinātu vidusdaļu un piecām vijām 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas adatu kārbiņu 71,00 EUR vērtībā;
- bronzas siksnu sadalītāju 17,00 EUR vērtībā;
- bronzas jostas gala piekaru 17,00 EUR vērtībā;
- rievotu bronzas cilindru no grīstes vainaga 1,00 EUR vērtībā;
- divus bronzas gredzentiņus un vienu nelielu – apģērbu rotāšanai, kuru kopējā vērtība 2,00 EUR;
- četrus sīkus bronzas rotu fragmentus, kuru kopējā vērtība 4,00 EUR;
- bronzas dunča maksts apkalumu 70,00 EUR vērtībā;
- trīs bronzas spirālgredzenus no griezumā apaļas stieples, kuru kopējā vērtība 105,00 EUR;
- Rietumeiropas monētu – Duci /kalta Francijā, Anrī IV valdīšanas laikā/ 20,00 EUR vērtībā;
- bronzas spirālgredzenu no noplacinātas stieples 35,00 EUR vērtībā;
- baltmetāla spirālgredzenu no apaļas stieples 50,00 EUR vērtībā;
- bronzas spirālgredzenu no vītas stieples 35,00 EUR vērtībā;
- masīvu bronzas spirālgredzenu no griezuma apaļas stieples 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas spirālgredzenu ar paplašinātu vidusviju un izceltu viduššķautni 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas gredzenu ar tordētu priekšpusi un vītas stieplītes pārvijumu 35,00 EUR vērtībā;
- divus bronzas gredzenus ar pamīšus galiem, paresninātu priekšpusi un šķērssvītrotu rotājumu, kuru kopējā vērtība 70,00 EUR;
- bronzas gredzenu ar paresninātu priekšpusi un pamīšus galiem 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas piekariņu – atslēgu 72,00 EUR vērtībā;
- bronzas aproci ar rombiska griezuma loku un patievinātiem galiem 215,00 EUR vērtībā;
- bronzas pakavsaktu ar magoņgalvu galiem 142,00 EUR vērtībā;
- bronzas važiņu sadalītāju 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas rombveida piekariņu 17,00 EUR vērtībā;
- ažūru bronzas piekariņu 72,00 EUR vērtībā;
- bronzas jostas sadalītāju /vidusdaļa izlūzusi/ 17,00 EUR vērtībā;
- baltmetāla ažūru palmetveida piekariņu 72,00 EUR vērtībā;
- bronzas piekariņu – dubultkrustiņu 100,00 EUR vērtībā;
- ažūru bronzas piekaru ar trapecveida mēlīti 72,00 EUR vērtībā;
- četrus bronzas zvārguļus, kuru kopējā vērtība 68,00 EUR;
- cilindrisku krelli 20,00 EUR vērtībā;
- divus sīkus bronzas rotu fragmentus, kuru kopējā vērtība 4,00 EUR;
- trīs bronzas zvārguļus ar važiņu fragmentiem, kuru kopējā vērtība 51,00 EUR;
- bronzas spirālgredzenu no griezumā apaļas stieples ar deviņām vijām 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas spirālgredzenu no plakanas lentes ar trīs vijām 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas gredzenu ar pamīšus galiem un paresninātu priekšpusi 35,00 EUR vērtībā;

- trīs bronzas gredzenus ar pamīšus galiem, paresninātu, rotātu priekšpusi, kuru kopējā vērtība 105,00 EUR;
- bronzas gredzenu ar paplašinātu priekšpusi un pamīšus galiem 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas ilkņveida piekaru 100,00 EUR vērtībā;
- bronzas piekariņu ar Sv.Jura attēlu 100,00 EUR vērtībā;
- bronzas piekariņu – lunulu 50,00 EUR vērtībā;
- bronzas piekariņu – putniņu 72,00 EUR vērtībā;
- bronzas piekaru izgatavotu no jostas piederuma 50,00 EUR vērtībā;
- ausu tīrāmo bronzas karotīti EUR 100,00 vērtībā;
- bronzas apkalumu 35,00 EUR vērtībā;
- dzelzs uzmavas šķēpa galu 142,00 EUR vērtībā;
- dzelzs platasmens cirvi 142,00 EUR vērtībā, tādejādi kopumā nodarot Latvijas kultūras mantojumam, tās vārdā – /iestādes nosaukums/materiālo kaitējumu 7908,00 EUR apmērā, kas atbilst minēto arheoloģisko senlietu materiālajai vērtībai.

[1.2] Apsūdzībā norādīts, ka ar savām darbībām /pers. B/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 229.[1] pantā.

[2] Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas protestu iesniedza Rīgas Austrumu prokuratūras prokurore Zane Kabuce un apelācijas sūdzību iesniedza /iestādes nosaukums/ vadītājs /pers.D/.

[2.1] Prokurore lūdz atcelt Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2022.gada 9.marta spriedumu, taisot jaunu notiesājošu spriedumu un atzīt /pers. B/ par vainīgu Krimināllikuma 229.[1]pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, sodot ar brīvības atņemšanu uz 6 mēnešiem, piemērojot Krimināllikuma 55.panta nosacījumus un sodu nosakot nosacīti, ar pārbaudes laiku uz vienu gadu.

Prokurore norāda, ka pirmās instances tiesas spriedums ir nelikumīgs, pirmās instances tiesa nav objektīvi un vispusīgi izvērtējusi lietas faktiskos apstākļus un pierādījumus to kopumā un savstarpējā sakarībā.

Prokurore norāda, ka sprieduma aprakstošajā daļā ir atreferēta /pers. B/ celtā apsūdzība, bet nav norādes, ka minētā apsūdzība ir atbilstoša Krimināllikuma 229[1].panta redakcijai apsūdzētajam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdī - 2017.gada 8.jūnija likuma redakcijā, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī. Turklāt arī sprieduma motīvu daļā tiesa Krimināllikuma 229[1].pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvu analizē atbilstoši Krimināllikuma 229[1].panta šobrīd spēkā esošajai redakcijai - 2021.gada 7.janvāra likuma redakcijā, kas stājās spēkā 2022.gada 1.janvārī.

Prokurore nepiekrīt tiesas atzinumam, ka pirmstiesas izmeklēšanas laikā netika savākts pietiekams pierādījumu kopums, kas neapgāžami norādītu uz /pers. B/ vainu.

Prokurore konstatē, ka pirmās instances tiesas spriedumā ir norādīta kļūdaina informācija - kriminālprocesa materiālu *1.sējumā lietas 8.-36.*lapā atrodas nevis izdrukas no *ebay.com* un citi pavaddokumenti, ar ko /pers. B/ lietas pirmstiesas procesā ir apliecinājis un pierādījis dažu no pie viņa izņemto senlietu izcelšanās veidu, bet gan izdrukas no *ebay.com*, kas satur informāciju par to, ka interneta vietnē *ebay.com*, izmantojot lietotājvārdu */nosaukums/*, personas no Latvijas realizē nelikumīgus arheoloģiskus priekšmetus, pamatojoties uz ko tika izlemts jautājums par kriminālprocesa uzsākšanu. Savukārt, no kriminālprocesa materiālos *3.sējuma lietas 112.-132.lapā* esošiem dokumentiem izriet, ka no tiem nav iespējams identificēt konkrētus /pers. B/ iegādātos priekšmetus, minētajos pirkuma dokumentos nav arī iekļautas priekšmetu fotogrāfijas. Turklāt, vairums minēto pirkuma dokumentu ir ar datējumu līdz 2013.gada 30.martam, tādejādi jau līdz minētajam datumam /pers. B/ bija pienākums paziņot /iestādes nosaukums/ par minēto senlietu atrašanos viņa īpašumā.

Prokurore norāda uz apsūdzētā pretrunīgajām liecībām kriminālprocesā ietvaros, uz to, ka ne apsūdzētais ne aizstāve nav pieteikuši personu, pie kurām apsūdzētais iegādājies senlietas, nopratināšanu, tādējādi, kriminālprocesa ietvaros netika lemts jautājums par pieteikto personu personību noskaidrošanu un šo personu nopratināšanu. Pirmstiesas kriminālprocesa gaitā sniegtajās liecībās /pers. B/ ne tikai nav norādījis informāciju par konkrētiem ārvalstu pārdevējiem, bet ir arī norādījis pretrunīgu informāciju par senlietu iegādes vietām un to iespējamajām izcelsmes valstīm. Savukārt, precīzu informāciju par to, ka vairāki no viņam izņemtajiem gredzeniem, iespējams, ir izgatavoti mūsdienās, /pers. B/ ir sniedzis tikai pēdējā viņa nopratināšanas reizē.

Prokurore vērš uzmanību, ka cietušā – /iestādes nosaukums/ pārstāve /pers. J/ liecināja, ka kriminālprocesa ietvaros nav runa par to kolekciju, kas tika identificēta 2013.gada 30.martā, tie ir pilnīgi jauni uzradušies priekšmeti, kas ir piekritīgi Latvijas valstij.

Prokurore daļēji piekrita tiesas secinājumam, ka nevar apgalvot to, ka visas pie /pers. B/ izņemtās senlietas ir piederējušas tikai un vienīgi Latvijas Republikai un tās ir raksturīgas tikai un vienīgi Latvijas Republikai. Norāda, ka nevienu senlietu bez to sākotnējo izcelsmi apliecinošiem dokumentiem precīzu atrašanas vietu objektīvu iemeslu dēļ nav iespējams noteikt, līdz ar ko, likumdevēja mērķis no 2018.gada 1.janvāra iekļaujot Krimināllikumā 229[1].pantu (Nelikumīgas darbības ar senlietām), bija samazināt šādu senlietu bez to sākotnējo izcelsmi apliecinošiem dokumentiem daudzumu nelikumīgajā civiltiesiskajā apgrozībā. Tomēr nav pamata apšaubīt Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes Arheoloģisko priekšmetu (senlietu) novērtēšanas komisijas 2018.gada 15.oktobra sēdes protokolā Nr.05-11/21 netieši ietverto atzinumu, ka minētās senlietas ir raksturīgas tieši Latvijas arheoloģiskajam materiālam un tādejādi, ievērojot to, ka precīzu šo senlietu atrašanas vietu nav iespējams noskaidrot, uzskatāmas par valstij piederošām.

Prokurores ieskatā, pretēji tiesas atzinumam, nav pamata 2018.gada 25.oktobra Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes protokolu Nr.05-11/21 neuzskatīt par dokumentu Kriminālprocesa likuma 135.panta izpratnē, turklāt šajā dokumentā ietverto saturisko informāciju vairākkārtīgi – gan pirmstiesas kriminālprocesa gaitā, gan tiesas sēdē ir apstiprinājusi cietušā – /iestādes nosaukums/ pārstāve /pers. J/.

Prokurores ieskatā, tas apstāklis, ka novērtējamie priekšmeti tika apskatīti salīdzinoši nelielā laika periodā – 155 minūtēs, nerada pamatu saprātīgām šaubām par sastādītā atzinuma kvalitāti, bet tas, ka trīs no /pers. B/ izņemtajām senlietām it kā ir izgatavotas mūsdienās, faktiski ir tikai /pers. B/ apgalvojums, kas turklāt ir pretrunā ar 2018.gada 25.oktobra Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes protokolā Nr.05-11/21 konstatēto. Turklāt, precīzu informāciju par tiem trim priekšmetiem, kuri, iespējams, ir izgatavoti mūsdienās, /pers. B/ sniedza tikai 2019.gada 7.jūnijā, t.i., viņa pēdējā nopratināšanas reizē.

Prokurore norādīja, ka Latvijas nacionālā vēstures muzeja protokola izraksts bija pievienots kā pielikums Latvijas nacionālā vēstures muzeja direktora /pers. K/ parakstītai pavadvēstulei. Turklāt, par minētā protokola sastādīšanas apstākļiem tiesas sēdē kā liecinieks tika nopratināts gan /pers. K/, gan /pers. L/, kuri liecināja, ka senlietu vērtības tiek noteiktas nevis atbilstoši to tirgus vērtībai, bet gan atbilstoši apdrošināšanas vērtībai.

Prokurores ieskatā /pers. B/ darbības, nelikumīgi glabājot valstij piederošas senlietas, kas saistītas arī ar jaunu, kolekcijai nepieciešamu senlietu iegādāšanos un nevajadzīgo senlietu pārdošanu, netieši sekmēja to, ka nelegālajā senlietu apritē esošo priekšmetu skaits palielinās. Tādejādi /pers.B/ ar savām darbībām ir radījis apdraudējumu arheoloģiskā mantojuma aizsardzības un saglabāšanas interesēm, turklāt /pers. B/ nevarēja neapzināties savu darbību kaitīgumu. Apsūdzētais/pers. B/ nav iesniedzis pievienošanai pie kriminālprocesa materiāliem tādus dokumentus, kas pierāda viņam izņemto senlietu, kuru nelikumīga glabāšana viņam tiek inkriminēta, likumīgu izcelsmi, tai skaitā nav iesniedzis arī tādus dokumentus, kas pierāda šo senlietu legālas

iegādes ārpus Latvijas faktu.

[2.2] Cietušās/iestādes nosaukums/ vadītājs /pers. D/ (turpmāk- sūdzības iesniedzējs) apelācijas sūdzībā lūdz atcelt pirmās instances tiesas spriedumu par /pers. B/ attaisnošanu.

Sūdzības iesniedzējs norāda, ka pirmās instances tiesa ir pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 124.panta otro un trešo daļu, jo pamatojot savu viedokli, tiesa nepamatoti lielāku ticamību pievērsusi liecinieku un apsūdzētā tiesas izmeklēšanā sniegtajām liecībām, nevērtējot visus lietā esošos pierādījumus pēc to kopības un savstarpējās saistības. Tiesa liecinieku un apsūdzētā tiesas izmeklēšanā sniegtās liecības ir vērtējusi atrauti no pārējiem kriminālprocesa izmeklēšanas laikā iegūtajiem un tiesas izmeklēšanā pārbaudītajiem pierādījumiem.

Sūdzības iesniedzējs uzstata, ka pirmās instances tiesa nepamatoti /pers. B/ attaisnojusi, balstoties tikai uz paša /pers. B/ un liecinieku liecību pamata, nesaistot to ar paša /pers. B/ personību.

Sūdzības iesniedzēja ieskatā tiesa, nenovērtējot visus pirmstiesas izmeklēšanā savāktos un tiesas izmeklēšanā pārbaudītos pierādījumus to savstarpējā sakarībā un kopībā, kā arī nepamatoti noraidot iegūtās ziņas par pierādīšanās priekšmetā ietilpstošajām ziņām par faktiem par nepieļaujamām un attaisnojot /pers. B/, pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 1., 128., 129., 130., 511. 512., 525.pantu, un Krimināllikuma 1.panta pārkāpumus, kas atzīstami par būtiskiem un noveduši pie nelikumīga sprieduma, kas ir pamats sprieduma atcelšanai.

[3] Apelācijas instances tiesas sēdē apsūdzētais /pers. B/ iesniegto apelācijas protestu un apelācijas sūdzību par pamatotiem neatzina, lūdza atstāt spēkā pirmās instances tiesas spriedumu, paskaidroja, ka ar kolekcionēšanu nodarbojas vairāk kā 30 gadus. Kad no 2013.gada bija jāreģistrē Latvijā atrastie priekšmeti, visus piereģistrēja. Precīzi nezināja, kādā veidā mantojumā atstātos priekšmetus vecāki ieguvuši. Kolekcijā izvēlējās tos priekšmetus, kas varētu būt atrasti Latvijas teritorijā. Senlietas pirka, mainīja izstādēs, interneta vietnē. Pēc 2018.gada noteikumiem sāka rūpīgāk pirkt senlietas, parasti pie fiziskām personām, oficiālajos veikalos, pie ārzemju pārdevējiem. Kriminālprocesā norādīja liecinieku datus, pie kā pirka senlietas, kuros veikalos, taču policijas darbinieki nemeklēja šīs personas. Par šīm personām norādīja arī prokuratūrā, taču personas netika atrastas un nopratinātas. Lietas materiālos ir dokumenti, kas apliecina, ka senlietas nepirka Latvijā. Tāpat iesniedza katalogus, no kuriem izriet, ka izņemtās senlietas nav unikālas Latvijai. Policija konfiscēja arī priekšmetus, kas attiecas pie praktiskās arheoloģijas, proti, ko pats izgatavoja. Uzskata, ka priekšmetiem tika veikta nevis ekspertīze, bet apskate, kurā ir norādīts, ka pat tie priekšmeti, kuri nav oriģināli, ir oriģināli. Personām, kuri veica šo apskati nav ekspertu statusa. Ekspertu darbības netika veiktas. 2013.gadā VID iesniegtajā nulles deklarācijā norādīja ordeņus, medaļas, senlietu kolekcijas, kuru vērtība bija apmērām 200 000 lati. Pašreiz šī vērtība ir palielinājusies. Priekšmeti, kas tika izņemti bija raksturīgi Šveicei, Vācijai, Polijai, Krievijai, Baltkrievijai, Francijai. Papildus informāciju par deklarēto kolekciju VID nav lūdzis. Norādīja, ka ir otrās grupas invalīds. Invaliditātes apliecība derīga līdz 2023.gada 16.aprīlim.

[4] Apsūdzētā/pers. B/ aizstāve zvērināta advokāte Karīna Landmesere iesniegto apelācijas protestu un cietušās apelācijas sūdzību neatzina par pamatotiem, lūdza tos noraidīt un pirmās instances tiesas spriedumu atstāt negrozītu. Norādīja, ka izmeklēšanas laikā netika savākts pierādījumu kopums, kas apstiprinātu /pers. B/ vainu. Lietas materiālos ir izdrukas no *ebay.com*, ar kurām /pers. B/ ir pierādījis dažu senlietu izcelšanās veidu. Viņš nav slēpis savu kolekciju, kuru ieguva kā mantojumu, kā arī lietas, ko nopirka pie ārzemju tirgotājiem. Šajā lietā nozīmīgi noskaidrot, kas ir Latvijas teritorija un par kādu Latvijas teritoriju ir runa. Latvija ir jauna valsts. Pie /pers.B/ izņemtās senlietas piederēja pie citām valstu grupām, tāpēc nevar apgalvot, ka visas izņemtās senlietas piederēja un raksturīgas tikai Latvijas valstij. Nav pierādīts, ka senlietas tika atrastas tieši Latvijas teritorijā. /pers. B/ laicīgi vērsās inspekcijā, lūdzot reģistrēt viņa rīcībā esošās senlietas, klāt pievienojot fotogrāfijas. Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai bija jāinformē /pers. B/ par pienākumu deklarēt kolekciju. Inspekcija nav ievērojusi labas pārvaldības principu, pieļāvusi procesuālas kļūdas. Aizstāve norādīja, ka senlietu pārbaudes protokols ir pārvaldes iekšējs dokuments, kas nav uztverams kā obligāts un nav vērtējams kā speciālistu atzinums, tas nav pierādījums Kriminālprocesa likuma izpratnē un nevar būt izmantojams pierādīšanā. Turklāt, vērtējot protokola saturu, atzīmējams protokolā norādītais laiks. Ņemot vērā apskatei iztērēto laiku un priekšmetu skaitu nav iespējams komisijas loceklim dažu sekunžu laikā sniegt jebkādu vērtējumu. Vērsa uzmanību, ka pirmās instances tiesas sēdes laikā apskatāmajai senlietai tika veltītas 5.5 minūtes. Tāpat norādīja, ka senlietu apskates protokolā minētajām personām nav ekspertu sertifikāti, ir tikai speciālisti, kas netika brīdināti par kriminālatbildību par nepatiesu ziņu sniegšanu. Norādīja, ka /pers. J/ apliecināja, ka izņemtās senlietas var būt raksturīgas arī citām teritorijām, ne tikai Latvijas teritorijai. Apsūdzētais savlaicīgi informēja, ka 2 gredzenus taisījis pats, bet vienu nopirka Siguldā, taču netika veikti pasākumi, lai noteiktu priekšmetu senumu. Šaubas nav novērstas. 2012.gada 28.maijā, deklarējot kolekciju, /pers. B/ norādījis kolekcijas vērtību, tādējādi izpildījis pienākumu pret valsti par kolekcijas deklarēšanu. Izvērtējot lietas materiālus kopsakarā nav iespējams izdarīt vienozīmīgu secinājumu, ka /pers. B/ ir izdarījis viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu.

[5] Cietušās/iestādes nosaukums/ pilnvarotie pārstāvji /pers. D/ un /pers. R/ apelācijas instances tiesas sēdē uzturēja iesniegto apelācijas sūdzību uz tajā norādītajiem argumentiem, tāpat atzina par pamatotu iesniegto apelācijas protestu. Papildus norādīja, ka no krimināllietas materiāliem neizriet, ka līdz 2019.gada jūnijam apsūdzētais būtu norādījis, ka kādu no izņemtajiem priekšmetiem būtu darinājis pats vai mēģinājis vecināt. Skaidroja, ka ja ir pierādījumi, ka priekšmeti ir legāli iegādāti un nav saistīti ar Latvijas Republiku, tiek izsniegta attiecīga izziņa. Kaimiņvalstīs arī senlietu tirdzniecība nav brīva, ir noteikti ierobežojumi. Bija periods, kad daudzas Latvijas senvietas apzināti tika postītas, meklējot senlietas, ar nolūku tālāk pārdod un iegūt finanšu līdzekļus, tāpēc arī likums tika mainīts. Paskaidroja, ka ja senlietas likumīgi nonāk Latvijas muzeja vai Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes rīcībā, tad kaitējuma kompensāciju no apsūdzētā var nepiedzīt. Norādīja, ka nav pamata apšaubīt veiktās senlietu apskates rezultātus, jo /pers. B/ izņemto priekšmetu oriģinalitāti pārbaudīja Latvijas labākie speciālisti arheoloģijas jomā, kas pārzina šādas senlietas. Precīzi pateikt senlietu atrašanas vietu Latvijas teritorijā faktiski nav iespējams, bet nav noliedzams, ka Latvijas teritorijā var atrast arī citām kaimiņvalstīm raksturīgas senlietas. Taču ir priekšmeti, kas attiecās tieši uz Latvijas valsti. Ir priekšmeti, kas nav raksturīgi Latvijai. Neviens no deklarētajiem priekšmetiem lietas materiālos nefigurē, tie ir pavisam citi priekšmeti. Pēc 2013.gada 30.marta senlietu likumīgā izcelsme bija jāpierāda, to varēja izdarīt ar jebkuru dokumentu, mantojuma apliecību, bildi, pirkšanas dokumentu par konkrētu lietu. Nulles deklarācija bija jāiesniedz VID, bija jānorāda cipars, kolekcijas kopējā vērtība. Attiecībā uz senlietu apskates gaitu, norādīja, ka priekšmetus, kas nolikti uz galda visi komisijas locekļi var apskatīt vienlaicīgi. Kādu priekšmetu var apskatīt dažas sekundes un nonākt pie secinājuma par priekšmetu. Neapšauba apsūdzētā zināšanas par arheoloģiju, bet būtiskākas ir akadēmiskās zināšanas.

[5] Prokurore Zane Kabuce iesniegto apelācijas sūdzību atzina par pamatotu, apelācijas protestu uzturēja uz tajā norādītajiem argumentiem, papildus norādīja, ka nav pamata apšaubīt senlietu apskates protokolu un tas ir uzskatāms par dokumentu Kriminālprocesa likuma izpratnē. Tāpat norādīja, ka pirmās instances tiesas sprieduma aprakstošajā daļā ir ieviesusies kļūda un tā neatbilst Kriminālprocesa likuma 525.panta pirmās daļas prasībām, jo sniegts noziedzīgā nodarījuma apraksts un kvalifikācija, nevis apsūdzības būtība un sprieduma aprakstošās daļas saturs atbilst notiesājošā sprieduma aprakstošajai daļai. Lūdza atcelt pirmās instances tiesas spriedumu un taisīt jaunu notiesājošu spriedumu, atzīstot /pers. B/ par vainīgu Krimināllikuma 229.[1]pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt viņu ar brīvības atņemšanu uz 6 mēnešiem, piemērojot Krimināllikuma 55.panta nosacījumus un sodu noteikt nosacīti, ar pārbaudes laiku uz vienu gadu.

Motīvu daļa

[6] Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija (turpmāk – tiesas kolēģija), pārbaudot un izvērtējot krimināllietā esošos pierādījumus, izvērtējot apelācijas protestā un apelācijas sūdzībā norādītos argumentus, tiesas sēdē noklausoties apsūdzētā paskaidrojumus, ņemot vērā aizstāves, cietušās pārstāvju un prokurores viedokli, atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums atceļams un lietā taisāms jauns /pers. B/ notiesājošs spriedums.

[7] Tiesas kolēģija konstatē, ka /pers. B/ nelikumīgi glabāja valstij piederošas senlietas (nelikumīgas darbības ar valstij piederošām senlietām) turpmāk norādītajos apstākļos.

/pers. B/ no pirmstiesas kriminālprocesa gaitā precīzi nenoskaidrota gada, datuma un laika līdz 2018.gada 16.oktobrim savā dzīvesvietā /adrese/ nelikumīgi, t.i., līdz 2013.gada 30.martam nepaziņojot Nacionālajai kultūras mantojuma pārvaldei par minēto senlietu atrašanos viņa īpašumā, kā arī pēc 2013.gada 30.marta nepierādot minēto senlietu likumīgu izcelsmi un nesaņemot par to Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes rakstveida apliecinājumu, glabāja šādas valstij – Latvijas Republikai piederošas arheoloģiskas senlietas:

- ornamentētu bronzas spirālaproci, griezumā trīsstūrveida, ar 6,5 vijām, pārlūzušu 215,00 EUR vērtībā;
- ornamentētu bronzas manšetveida aproci 300,00 EUR vērtībā;
- ornamentētu bronzas spirālgredzenu no plakanas lentas, ar 3 vijām 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas spirālgredzenu no griezumā apaļas stieples ar 5 vijām 35,00 EUR vērtībā;
- piecus bronzas zvārguļus, dažādu izmēru un formu, kuru kopējā vērtība 85,00 EUR;
- bronzas bruņrupuču saktu 300,00 EUR vērtībā; - bronzas piekariņu – atslēgu 72,00 EUR vērtībā;
- bronzas krustadatu /deformētu, gals nolauzts/ 142,00 EUR vērtībā;
- bronzas zoomorfu piekariņu 72,00 EUR vērtībā;
- trīs bronzas pakavsaktu zoslas, kuru kopējā vērtība 15,00 EUR;
- bronzas pakavsaktas zoslas fragmentu 5,00 EUR vērtībā;
- bronzas riņķsaktas zoslu 5,00 EUR vērtībā;
- trīs bronzas stieņīšu važiņas fragmentus, kuru kopējā vērtība 30,00 EUR;
- bronzas riņķasaktu ar izliektu loku un spirālveida ornamentu 142,00 EUR vērtībā;
- bronzas sprādzi ar siksnas gala apkaluma paliekām 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas briļļveida važturi no griezumā apaļas stieples 17,00 EUR vērtībā;
- bronzas riņķadatas galvas daļas fragmentu, ornamentētu 142,00 EUR vērtībā;
- bronzas riņķsaktu ar sadoto roku motīvu 142,00 EUR vērtībā;
- trīsdaļīgu bronzas siksnu sadalītāju ar diviem siksnu galu apkalumiem 72,00 EUR vērtībā;
- miniatūras formas dzelzs platasmens cirvi 142,00 EUR vērtībā;
- dzelzs uzmavas šķēpa galu /uzmava nolauzta/ 142,00 EUR vērtībā;
- bronzas skaitīšanas žetonu 17,00 EUR vērtībā;
- bronzas taisnstūrveida jostas sprādzi 35,00 EUR vērtībā,
- bronzas piekariņu ar divām zvārguļu pusēm 5,00 EUR vērtībā;
- monētu, Kurzemes – Zemgales hercoga Gotharda Ketlera valdīšanas laikā kaltu šiliņu 30,00 EUR vērtībā;
- monētu, Rīgas brīvpilsētas šiliņu 10,00 EUR vērtībā;
- monētu, Livonijas Ordeņvalsts feniņu 10,00 EUR vērtībā;
- monētu, kaltu Sigismunda III valdīšanas laikā 1,00 EUR vērtībā;
- četras monētas, zviedru šiliņus, kuru kopējā vērtība 4,00 EUR;
- divas monētas – piekariņus /arābu dirhemi, nodiluši/, kuru kopējā vērtība 34,00 EUR;
- divas monētas – piekariņus /Rietumeiropas denāri, nodiluši/, kuru kopējā vērtība 34,00 EUR;
- bronzas vainaga starplocekli 5,00 EUR vērtībā;
- bronzas rotadatas fragmentu /gals nolauzts/ 72,00 EUR vērtībā;
- jostas bronzas piederumu 5,00 EUR vērtībā;
- bronzas adatu ar aci /saliektu/ 72,00 EUR vērtībā,
- divas bronzas riņķsaktas, kuru kopējā vērtība 284,00 EUR;
- bronzas burbuļsaktu 215,00 EUR vērtībā;
- divus bronzas jumtveida piekariņus, kuru kopējā vērtība 50,00 EUR;
- bronzas apaļo piekariņu 17,00 EUR vērtībā;
- bronzas krustiņa piekariņa fragmentu 17,00 EUR vērtībā;
- bronzas krustveida piekariņa fragmentu 17,00 EUR vērtībā;
- bronzas krustveida piekariņa fragmentu 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas piekariņa - krustiņa fragmentu 17,00 EUR vērtībā;
- bronzas krelles – sešas dubultās krelles un divas atsevišķās krelles, kuru kopējā vērtība 80,00 EUR;
- rievotu bronzas muciņveida krelli 17,00 EUR vērtībā;
- bronzas jumtveida piekariņu 50,00 EUR vērtībā;
- bronzas rotas sagatavi 142,00 EUR vērtībā;
- divus bronzas priekšmetu fragmentus, kuru kopējā vērtība 72,00 EUR;
- bronzas lentveida aproci 215,00 EUR vērtībā;
- bronzas lentveida aproci ar paplašinātu vidusdaļu un zvērgalvu galiem 215,00 EUR vērtībā;
- divas bronzas aproces ar rombveida griezumu, kuru kopējā vērtība 430,00 EUR;
- bronzas lentveida aproci 142,00 EUR vērtībā;
- bronzas spirālaproci ar trapecveida mēlītes un divu zvārguļu piekariņiem 215,00 EUR vērtībā;
- bronzas pakavsaktu ar magoņgalvu galiem 142,00 EUR vērtībā;
- bronzas pakavsaktu ar pseidotordētu loku un naglu galiem 142,00 EUR vērtībā;
- bronzas pakavsaktu ar ažūriem, slēgtiem galiem 215,00 EUR vērtībā;

- bronzas spirālgredzenu ar paplašinātu vidusdaļu un piecām vijām 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas adatu kārbiņu 71,00 EUR vērtībā;
- bronzas siksnu sadalītāju 17,00 EUR vērtībā;
- bronzas jostas gala piekaru 17,00 EUR vērtībā;
- rievotu bronzas cilindru no grīstes vainaga 1,00 EUR vērtībā;
- divus bronzas gredzentiņus un vienu nelielu – apģērbu rotāšanai, kuru kopējā vērtība 2,00 EUR;
- četrus sīkus bronzas rotu fragmentus, kuru kopējā vērtība 4,00 EUR;
- bronzas dunča maksts apkalumu 70,00 EUR vērtībā;
- trīs bronzas spirālgredzenus no griezumā apaļas stieples, kuru kopējā vērtība 105,00 EUR;
- Rietumeiropas monētu – Duci /kalta Francijā, Anrī IV valdīšanas laikā/ 20,00 EUR vērtībā;
- bronzas spirālgredzenu no noplacinātas stieples 35,00 EUR vērtībā;
- baltmetāla spirāļgredzenu no apaļas stieples 50,00 EUR vērtībā;
- bronzas spirālgredzenu no vītas stieples 35,00 EUR vērtībā;
- masīvu bronzas spirālgredzenu no griezuma apaļas stieples 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas spirālgredzenu ar paplašinātu vidusviju un izceltu viduššķautni 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas gredzenu ar tordētu priekšpusi un vītas stieplītes pārvijumu 35,00 EUR vērtībā;
- divus bronzas gredzenus ar pamīšus galiem, paresninātu priekšpusi un šķērssvītrotu rotājumu, kuru kopējā vērtība 70,00 EUR;
- bronzas gredzenu ar paresninātu priekšpusi un pamīšus galiem 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas piekariņu – atslēgu 72,00 EUR vērtībā;
- bronzas aproci ar rombiska griezuma loku un patievinātiem galiem 215,00 EUR vērtībā;
- bronzas pakavsaktu ar magoņgalvu galiem 142,00 EUR vērtībā;
- bronzas važiņu sadalītāju 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas rombveida piekariņu 17,00 EUR vērtībā;
- ažūru bronzas piekariņu 72,00 EUR vērtībā;
- bronzas jostas sadalītāju /vidusdaļa izlūzusi/ 17,00 EUR vērtībā;
- baltmetāla ažūru palmetveida piekariņu 72,00 EUR vērtībā;
- bronzas piekariņu – dubultkrustiņu 100,00 EUR vērtībā;
- ažūru bronzas piekaru ar trapecveida mēliti 72,00 EUR vērtībā;
- četrus bronzas zvārguļus, kuru kopējā vērtība 68,00 EUR;
- cilindrisku krelli 20,00 EUR vērtībā;
- divus sīkus bronzas rotu fragmentus, kuru kopējā vērtība 4,00 EUR;
- trīs bronzas zvārguļus ar važiņu fragmentiem, kuru kopējā vērtība 51,00 EUR;
- bronzas spirālgredzenu no griezumā apaļas stieples ar deviņām vijām 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas spirālgredzenu no plakanas lentes ar trīs vijām 35,00 EUR vērtībā;
- trīs bronzas gredzenus ar pamīšus galiem, paresninātu, rotātu priekšpusi, kuru kopējā vērtība 105,00 EUR;
- bronzas ilkņveida piekaru 100,00 EUR vērtībā;
- bronzas piekariņu ar Sv.Jura attēlu 100,00 EUR vērtībā;
- bronzas piekariņu – lunulu 50,00 EUR vērtībā;
- bronzas piekariņu – putniņu 72,00 EUR vērtībā;
- bronzas piekaru izgatavotu no jostas piederuma 50,00 EUR vērtībā;
- ausu tīrāmo bronzas karotīti EUR 100,00 vērtībā;
- bronzas apkalumu 35,00 EUR vērtībā;
- dzelzs uzmavas šķēpa galu 142,00 EUR vērtībā;
- dzelzs platasmens cirvi 142,00 EUR vērtībā, tādejādi kopumā nodarot Latvijas kultūras mantojumam, tās vārdā – /iestādes nosaukums/ materiālo kaitējumu 7803,00 EUR apmērā, kas atbilst minēto arheoloģisko senlietu materiālajai vērtībai.

Ar šādām darbībām /pers. B/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 229.[1] pantā (likuma redakcijā uz noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdi).

[8] Tiesas kolēģija konstatē, ka apsūdzētais gan pirmstiesas, gan tiesas izmeklēšanas laikā savu vainu nav atzinis, liecinājis, ka viņam konfiscētās senlietas iegādājies ārvalstīs, kriminālprocesa gaitā ir iesniedzis pierādījumus, kas to apliecina, norādījis cilvēkus, no kuriem iegādājies senlietas, iesniedzies katalogus, no kuriem izriet, ka izņemtās senlietas nav unikālas Latvijai.

[8.1] No apsūdzētā /pers. B/ pirmās instances tiesā sniegtajām liecībām izriet, ka nulles deklarācijā viņš ir norādījis visus priekšmetus, kas bija jādeklarē. Savu kolekciju deklarēja Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldē 2013.gadā. Pirms likuma par kolekcijas reģistrēšanu Valsts kultūras kontroles pārvaldē, viņš iesniedza priekšmetus, kas varētu būt atrasti Latvijas teritorijā. Visi priekšmeti viņa kolekcijā tika iegūti maiņas vai pirkšanas ceļā. Priekšmetus pirka dažādās valstīs - Lielbritānijā, Vācijā, Francijā, Krievijā, specializētajos salidojumos, kas tika rīkoti Rīgā, kur visu varēja nopirkt legāli. Turpināja pirkt priekšmetus no ārzemēm, vai priekšmetus, kas attiecas uz Latvijas arheoloģiju, bet nav atrasti Latvijas teritorijā. Kad pie viņa veica kratīšanu, viņš uzreiz pieteica lieciniekus, kas varētu apliecināt, ka priekšmeti ir nevis atrasti Latvijas teritorijā, bet nopirkti no citām personām. Daļa no priekšmetiem, kas tika izņemti, ir priekšmeti, kurus viņš izgatavoja pats, tāpēc arī akcentēja uzmanību uz konkrētiem priekšmetiem - Nr.97 viņš uztaisīja pašrocīgi liešanas ceļā; Nr.99 nopirka Siguldā, to pats novecināja; Nr.4 izgatavojis no stieples. Līdz 2013.gada 30.martam deklarēja kolekciju, kuru uzskatīja par piederošu Latvijas teritorijai, kuru noteica pēc katalogiem, ka tie varētu būt atrasti Latvijas teritorijā. Daļu no dokumentiem viņš uzrādīja un prokuratūrā daļu no dokumentiem pievienoja lietai. Viņam ir dokumenti, kas apstiprina, kur viņš ir pircis šos priekšmetus. Pēc šiem dokumentiem varēja saprast, ka priekšmets ir tas, kas norādīts dokumentā. Viņš ir pircis gan no privātpersonām, gan no oficiāli reģistrētiem pārdevējiem. Pirkumus no ārzemēm apmaksāja no *PayPal* konta, pēc rēķina izrakstīšanas. Uzskata, ka komisijas locekļi, kas piedalījās priekšmetu novērtēšanā, nav profesionāļi. Pirms vairākiem gadiem viņš savāca dokumentus/rēķinus par senlietu pirkšanu, bet, tā kā tie sāka izbalēt un neviens par tiem nejautāja, viņš tos vairs nekopēja, jo pirkuma summas nebija lielas. Daļu no priekšmetiem iegādājies un apmaksājis ārpus Latvijas Republikas robežām, Eiropas Savienības teritorijā no rokas rokā.

[8.2] No /pers. B/ pirmstiesas izmeklēšanas laikā 2018.gada 16.oktobrī aizdomās turētā statusā sniegtajām liecībām izriet, ka izņemtās mantas ir 13.-14.gadsimta un viņš tās iegādājies kolekcionāru salidojumos, kuros izpārdotas senatnes priekšmeti - Rīgas skolā, kura atrodas A.Čaka un Artilērijas

ielu krustojumā. Priekšmetus tirgoja igauņu kolekcionāri. Domā, ka izņemtie priekšmeti ir igauņu, jo tos pārdeva igauņu kolekcionāri. Ir zināms, ka senatnes priekšmetus nepieciešams reģistrēt „Nacionālajā kultūras mantojuma pārvaldē" un daļu piereģistrēja, nosūtot vēstuli ar aprakstu un fotogrāfijām *(1.sējuma lietas 132.-133., 134.-135.lapas).*

[8.3] No /pers. B/ pirmstiesas izmeklēšanas laikā 2018.gada 6.novembrī aizdomās turētā statusā sniegtajām liecībām izriet, ka daļu senlietu, kuras tika izņemtas, mēģināja piereģistrēt Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā, iesniegumam pievienojis 113 senlietu fotogrāfijas, kuras iegādājies no 1980.gada līdz pat šai dienai. Kratīšanā izņemtos senatnes priekšmetus iegādājās pie citu valstu pārdevējiem un priekšmetiem ir Igaunijas, Lietuvas un Baltkrievijas izcelsme. Norādīja, ka divi gredzeni izgatavoti mūsdienās un profesionāli novecināti, tos izgatavoja pats un tās nav senlietas *(1.sējuma lietas 139.-140., 141.-142. lapas)*.

[8.4] No /pers. B/ pirmstiesas izmeklēšanas laikā 2019.gada 21.marta aizdomās turētā statusā sniegtajām liecībām izriet, ka uzturēja iepriekš sniegtās liecības. Papildus norādīja, ka izņemtās senlietas ir ievedis no ārzemēm – Krievijas, Igaunijas, iespējams Šveices. Iegādājies tās pie ārzemju pārdevējiem *(2.sējuma lietas 95.-96.lapas*).

[8.5] No /pers. B/ pirmstiesas izmeklēšanas laikā 2019.gada 7.maija sniegtajām liecībām apsūdzētā statusā izriet, ka senlietas ir pircis gan senlietu tirdziņos, kuri regulāri notiek katra mēneša otrajā svētdienā Rīgas 6.vidusskolas telpās, gan arī antikvāro priekšmetu tirdziņos Ikšķilē. Dažas reizes senlietas esot pircis Igaunijā. Var nosaukt arī paziņas /pers.K/ un /pers.F/, kuri var apstiprināt faktu, ka viņš iepērkas tirdziņos Ikšķilē. Pēc 2013.gada 30.marta ir iegādājies tikai tādas senlietas, kas nav Latvijas teritorijā atrasti arheoloģiskie priekšmeti. Tāpat viņa rīcībā ir vairākās valstīs izdotas arheoloģijas grāmatas - katalogi, pēc kurām var diezgan precīzi spriest par priekšmeta teritoriālo izcelsmi *(2.sējuma lietas 125.-126.lapas).*

[8.6] No /pers. B/ pirmstiesas izmeklēšanas laikā 2019.gada 13.maija sniegtajām liecībām apsūdzētā statusā izriet, ka apsūdzētais sniedzis katra priekšmeta raksturojumu, kas izriet no dažādām arheoloģijas grāmatām, pēc kurām viņš identificēja konkrēto priekšmetu. Iesniedzis kopijas no arheoloģijas grāmatām, norādot, ka no šīm grāmatām izriet, ka izņemtie priekšmeti nav unikāli tikai Latvijas teritorijai *(2.sējuma lietas 127.-129.lapas).*

[8.7] No /pers. B/ pirmstiesas izmeklēšanas laikā 2019.gada 7.jūnijā sniegtajām liecībām apsūdzētā statusā izriet, ka apsūdzētais norāda uz savu invaliditāti, iesniedzot invaliditātes apliecību, kā arī sniedz skaidrojumu un raksturojumu par katru izņemto priekšmetu, norādot, ka priekšmetu Nr.4 –viņš ir izgatavojis pats no sudraba stieples, Nr.97 –gredzenu viņš izgatavojisa pats, Nr.99 –gredzenu kā jaunu nopircis Siguldā gadatirgū, pēc tam to gribējis pataisīt par senu un granulu katlā piededzinājis *(3.sējuma lietas 95.-102.lapas).*

[9] Lietā nepastāv strīds par to, ka pie /pers. B/ tika atrastas un izņemtas arheoloģiskās senlietas, taču lietā pastāv strīds par to, vai pie /pers. B/ konstatētās un izņemtās senlietas pieder Latvijas valstij un vai viņš tās glabāja nelikumīgi.

[10] Izvērtējot krimināllietas materiālos esošos pierādījumus to kopumā un savstarpējā saistībā, tiesas kolēģija, pretēji apsūdzētā argumentiem un pirmās instances tiesas konstatētajam, atzīst, ka /pers. B/ nelikumīgi glabāja valstij piederošas senlietas (nelikumīgas darbības ar valstij piederošām senlietām) un /pers. B/ vaina noziedzīgā nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 229.[1] pantā (redakcijai apsūdzētajam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdī - 2017.gada 8.jūnija likuma redakcijā, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī), izdarīšanā ir pierādīta ar pirmstiesas kriminālprocesā iegūtiem, pirmās instances tiesā pārbaudītiem pierādījumiem to kopumā un savstarpējā saistībā.

[10.1] No cietušās /iestādes nosaukums/ pārstāves /pers. J/ liecībām izriet, ka iestādē ir izveidota komisija, kas veic arheoloģisko senlietu izvērtējumu, komisijas pārstāvji ir labākie Latvijas arheoloģijas eksperti. Komisijā ir pārstāvis no Latvijas Nacionālā muzeja, no Latvijas Universitātes vēstures un filozofijas fakultātes, Latvijas vēstures institūta. Zina, ka /pers. B/ daļu arheoloģisko senlietu bija deklarējis, bet policijas izņemto senlietu starpā to nebija. 103 priekšmeti, kas tika atrasti pie /pers. B/ ir sastopami ne tikai Latvijas teritorijā, jo noteiktā gadsimtā, noteiktajām etniskajām grupām ir lielas kultūras līdzības, bet ir pats fakts, ka šie priekšmeti atrasti Latvijas teritorijā, pie/pers.B//adrese/. Ja tie ir ievesti no citas valsts, tad par to jābūt dokumentiem. /pers. B/ bija pats deklarējis priekšmetus, kas pie viņa glabājās mājās, bet nebija deklarēti šie atrastie un izņemtie priekšmeti. Komisijas dalībnieki ir nozares speciālisti. Ar iestādes rīkojumu tika izveidota arheoloģisko senlietu novērtēšanas komisija, kurā pieaicināja nozares pārstāvjus arheologus. Policijas pārstāvji uzdeva konkrētus jautājumus - vai tās ir arheoloģiskas senlietas vai nav, kāds varētu būt datējums, kas raksturīgs, kur varētu būt atrasti šādi priekšmeti. Arheoloģiskās senlietas arheologiem ir jāatpazīst, tāpēc viņi arī studējuši un strādā arheoloģijā. Lai apskatītu 109 priekšmetus laiks ir nepieciešams atkarīgi no priekšmetiem. Par sarežģītu priekšmetu ir uzskatāms priekšmets ar sarežģītu ornamentu, retāk sastopams, retāk atrasts Latvijas teritorijā, kuros objektos Latvija tas varētu būt, vai ir vispār Latvijā sastopams, tie apskatei prasa ilgāku laiku. Daži pie /pers. B/ atrastie priekšmeti bija sarežģīti priekšmeti, pārsvarā visi bija ikdienišķi priekšmeti, kas apskatei neprasa ilgu laiku.

[10.2] No cietušās /iestādes nosaukums/ pārstāves /pers. J/ pirmstiesas izmeklēšanas laikā 2019.gada 12.martā sniegtajām liecībām izriet, ka strādā Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldē par Arheoloģijas un vēstures daļas vadītāju. /pers. B/ atbilstoši pārejas noteikumiem saistībā ar grozījumiem likumā "Par kultūras pieminekļa aizsardzību" 2013.gada 28.martā pārvaldē iesniedza paziņojumu par viņa īpašumā esošām arheoloģiskām senlietām, pievienojot senlietu attēlus digitālā formātā. Taču salīdzinot /pers. B/ deklarēto senlietu attēlus ar kratīšanas laikā izņemtām konstatējams, ka tās ir atšķirīgas senlietas. Par izņemtajām senlietām pārvalde no /pers. B/ nekad nav saņēmusi paziņojumu vai iesniegumu tās deklarēt *(2.sējuma lietas 82.-93.lapas).*

[10.3] No cietušās /iestādes nosaukums/ pārstāvja /pers. R/ pirmās instances tiesas sēdē sniegtajām liecībām izriet, ka viņš strādā /iestāde/ par juristu. Viņam nav padziļinātas zināšanas vēsturē un kultūras priekšmetos. Skaidrojis, ka valstij piederošas senlietas ir zemē, zem ūdens atrastas senlietas, kuras ir vecākas par 17.gadsimtu. Ja priekšmets būs ievests pirms 10, 15 gadiem bez jebkādiem pavaddokumentiem, bez atļaujām, tad arī skaitās piederīgs Latvijas valstij, jo viņš atrodas Latvijas teritorijā. Komisijas uzdevums ir identificēt pašu vienkāršāko - vai tas vispār ir arheoloģijas priekšmets, kuru var identificēt un attiecināt kā vecāku par 17.gadsimtu. Apstāklis, ka šis priekšmets ir atrasts un izņemts Latvijā, jau apliecina to, ka tā ir Latvijai piederoša senlieta. 2013.gada 30.martā bija tā saucamā nulles deklarācijas robežlīnija, kuras laikā visiem kolekcionāriem, kultūras priekšmetu un arheoloģisko priekšmetu kolekcionāriem vajadzēja deklarēt savas kolekcijas. /pers. B/ savu kolekciju deklarēja, bet tā nav tā pati kolekcija, tie ir pilnīgi jauni priekšmeti, kas ir piekritīgi Latvijas valstij. Komisijas uzdevums ir identificēt, sagrupēt un izšķirot, vai tas priekšmets ir attiecināms uz šo periodu Latvijas teritorijā, vai nav attiecināms. Ir jāsaliek vairāki kritēriji, - viena lieta ir priekšmets, kurš ir identificējams ar Latvijas teritoriju, bet otra - priekšmets ir identificējams ar vecuma limitu, ja viņš identificēts kā vecāks par 17.gadsimtu, tad neatkarīgi no tā vai viņš ir no Āfrikas, Aļaskas, Zviedrijas, Krievijas vai no Somijas, viņš atrodoties Latvijas teritorija, vispirms piekritīgs Latvijas valstij, pēc tam Latvijas valsts griezīsies diplomātiskā kārtā pie citas valsts ar lūgumu, veikt tieši šādu identifikāciju ar savām metodēm, nosakot, no kura kapu lauka tās varēja rasties viņu valstī. Protokols ir pielikums pie pavadvēstules, bet pavadvēstule ir atbilde uz policijas pieprasījumu, kurā ir paskaidrots gan teksts, gan pielikumā pats komisijas process. Tāda procedūra, kā ir tiesā par personas brīdināšanu par krimināatbildību, komisijas laikā netika ievērota.

[10.4] No cietušās /iestādes nosaukums/ pārstāvja /pers. D/ pirmās instances tiesā sniegtajām liecībām izriet, ka cik ilgā laikā var komisijai nodoto priekšmetu izanalizēt, atvērot no iepakojuma, aplūkojot un sniedzot analīzi, ir atkarīgs no priekšmetu veida, daudzuma, izplatības. Norāda, ka nav pamata apšaubīt protokolā norādīto laiku. Ir priekšmeti, kas ir minēti arheoloģijas literatūrā un ir pazīstami arheologu aprindās. Komisijas locekļi nosaka paša

priekšmeta datējumu un aptuveno izplatības areālu. Tāpēc komisijā piedalījās Latvijā atzīti un vieni no zināmākajiem speciālistiem, vairāki ar doktora grādu - viens vairāk pārzina zemgaļu teritorijā esošus priekšmetus, latgaļu teritorijās, kuršu teritorijās, - bet kopumā šiem speciālistiem apskatot šos priekšmetus ir bijis iespējams norādītajā laikā noteikt iespējamo izcelsmi un izplatības areālu. Speciālistiem, kas piedalījās komisijā un kuri ir norādīti protokolā, nav eksperta sertifikāts, ko būtu izdevusi tiesu ekspertīžu padome, visi šie speciālisti ir Latvijā katrs savā jomā zinošākie speciālisti.

[10.5] No liecinieka /pers. A0/ pirmās instances tiesā sniegtajām liecībām izriet, ka strādāja Latvijas Nacionālā vēstures muzejā par direktoru. Ir parakstījis atbildi Nacionālai kultūras mantojuma pārvaldei attiecībā par senlietu novērtējumu. Muzejam ir nolikums, saskaņā ar nolikumu muzejam ir vairākas komisijas, viena no tām ir krājumu komisija. Pamatojoties uz krājumu komisijas nolikumu, komisija veic priekšmetu, ieskaitot arheoloģisko senlietu, vērtēšanu un cenas noteikšanu. Komisija vērtē priekšmetus un ir dažādi principi, pēc kuriem nosaka to vērtību. Tā var būt balstīta uz konkrētu priekšmetu izsoļu cenām, uz apdrošināšanas cenām, ja muzejā tādas ir. Attiecībā uz arheoloģiskām senlietām, to vērtību nosaka pēc apdrošināšanas cenām, kas veidotas izvedot šādus priekšmetus uz ārzemēm (izstādēm), kur apdrošinātājs ir noteicis, ka šī cena ir pareiza un ārzemēs partneris pateicis, ka šī cena ir atbilstoša šim priekšmetam.

[10.6] No liecinieces /pers. L/ pirmās instances tiesā sniegtajām liecībām izriet, ka muzejā darbojas krājumu komisija, kas ir tiesīga risināt visus ar krājumu saistītos jautājumus, tai skaita finansiālo novērtēšanu. Jebkurš priekšmets, kas ienāk muzejā ir finansiāli jānovērtē. Krājumu komisijas sastāvā ir 12 cilvēki, viņa ir direktora vietniece krājumu darbā, ir komisijas priekšsēdētāja un komisijā darbojās pieredzējuši cilvēki - darbojās galvenie glabātāji un restaurācijas departamenta vadītājs. Ir pārstāvēts ļoti plašs, zinošs speciālistu loks. Senlietas vērtē pamatojoties uz apdrošināšanas vērtību, senlietām nav tirgus cenas. Vērtē senumu, unikalitāti, zinātnisko vērtību, saglabātību, retuma pakāpi. Konkrēti šajā lietā senlietas salīdzināja ar muzeja krājumā esošajām senlietām. Attiecībā uz viņai uzrādīto Latvijas Nacionālā vēstures muzeja sniegto atbildi *(2.sējuma lietas 59.-60.lapas)* norādīja, ka objektam Nr.1 cena tika noteikta – apskatot priekšmetu, to apskata 12 cilvēki, dažādu nozaru speciālisti, šinī gadījumā tā ir bronzas spirāla aproce, tas ir priekšmets, kas neapšaubāmi ir vai nu kapa piedeva, kapa inventāra piedeva, vai depozīts. Visiem šiem priekšmetiem, kā kopums, tai skaitā spirālai aprocei, pirmkārt ir zinātniska vērtība kā vēsturiskai senlietai. Ir ņemti vairāki komponenti, kā piemēram, zinātniskā vērtībā, vēsturiskā vērtība, amatniecības priekšmets un, protams, kā ir saglabāts, unikalitāte, retuma pakāpe. Krājumu komisijai nekādi sertifikāti netiek prasīti, komisija ir tiesīga veikt finansiālo priekšmetu vērtēšanu. Lieciniece muzejā strādā 20 gadus, kā arī muzejā strādā viens no Latvijā pazīstamākajiem arheologiem, kurš ir Arheoloģijas departamenta vadītājs un ir strādājis ļoti daudzos starptautiskos projektos un ir kompetents šajā jomā, kā arī nodaļā strādā trīs zinātņu doktori. Tiesas eksperta sertifikāti viņiem netiek prasīti, to neprasa noteikumi "Par Nacionālo muzeja krājumu", ne muzeju likums un tas arī nav nolikumā par krājuma komisiju. Vērtēja šos priekšmetus, pamatojoties uz Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes vēstuli. Abas komisijas kvalificēja to kā atradumu Latvijas teritorijā, komisijai šaubu par to nebija. Komisijā strādā zinātnieki, kuri labi pārzina arī Lietuvas, Igaunijas, Polijas un daļēji Krievijas arheoloģisko materiālu.

[10.7] No Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Kriminālizmeklēšanas pārvaldes 2.nodaļas vecākā inspektora 2018.gada 11.jūnija ziņojuma izriet, ka saņemta operatīvā informācija, ka internēta vietnē *ebay.com* izmantojot lietotājvārdu */nosaukums/* personas no Latvijas realizē nelikumīgus arheoloģiskus priekšmetus. Izpētot mājas lapu internēta vietnē *ebay.com* ar lietotājvārdu */nosaukums/* tika konstatēts liels daudzums pārdošanā izlikto senlietu, kā atrašanās vieta minēta Igaunija. Kontakta telefona numuri reģistrēti uz /pers. B/ *(1.sējuma lietas 6.lapa)*.

[10.8] No Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Kriminālizmeklēšanas pārvaldes 2.nodaļas vecākā inspektora 2018.gada 27.jūlija uzziņas par Speciālās izmeklēšanas darbības "Sakaru līdzekļu kontrole" izriet, ka īstenojot SID "Sakaru līdzekļu kontrole" attiecībā uz mobiliem telefoniem, kas reģistrēti uz /pers. B/ vārda noskaidrots, ka /pers. B/ nodarbojas ar apbedījuma vietu rakšanu, veic iegūto lietu tīrīšanu, nodarbojas ar to tirgošanu, rīko izsoles iegūtām lietām, minētās darbības veic Rīgā, Tallinas ielā. No sarunām var noprast, ka /pers. B/ uztur sakarus ar personām, kas nodarbojas ar nelikumīgu senlietu apriti *(1.sējuma lietas 99.lapa)*.

[10.9] No Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Kriminālizmeklēšanas pārvaldes 2.nodaļas vecākā inspektora 2018.gada 1.oktobra pārskata par SID "Sakaru kontrole" kontrolētā telefona rezultātiem izriet, ka šis telefona numurs reģistrēts uz /pers. B/ vārda, viņš ir cieši saistīts ar dažādu kolekcionējamo vēsturisko priekšmetu, tajā skaitā ar senlietu apriti saistītām personām, viņš regulāri ievāc informāciju, uztur sakarus, uzpērk un realizē dažādus vēsturiskus priekšmetus. No sarunām noskaidrots, ka /pers. B/ vēsturiskos priekšmetus uzglabā mājās /adrese/, gan regulāri brauc uz savu darba vietu (ofisu) /adrese/, kur veic dažādu vēsturisko priekšmetu atjaunošanu, uzņem šajā vietā personas, kuras interesējās par šiem priekšmetiem, izrāda viņiem šos priekšmetus, glabā un tirgo tos *(1.sējuma lietas 107.lapa)*.

[10.10] No Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes Juridiskās un pieminekļu uzskaites daļas vadītājas 2018.gada 27.decembra atbildes izriet, ka kriminālprocesa ietvaros izņemtie priekšmeti ir izvērtēti Pārvaldes Arheoloģisko priekšmetu (senlietu) novērtēšanas komisijas 25.10.2018. sēdē, nosakot to arheoloģisko nozīmi. Atbilstoši komisijas slēdzienam, lielākā daļa no kriminālprocesā izņemtajiem priekšmetiem ir arheoloģiskas senlietas, kas ir raksturīgi atradumi Latvijas teritorijas arheoloģiskajos pieminekļos. Daļa senlietu (protokolā Nr.52., 70, un 107.) ir raksturīgas Krievijas arheoloģiskajam materiālam, tās Latvijā visticamāk ievestas. Arheoloģisko senlietu vērtību naudas izteiksmē atbilstoši Komisijas slēdzienam var noteikt konkrēta valsts akreditēta muzeja krājuma komisija. Vēstulei pielikumā ir komisijas sēdes protokola kopija ar pielikumu.

No 2018.gada 25.oktobra arheoloģisko priekšmetu (senlietu) novērtēšanos komisijas sēdes protokola Nr. 05-11/21 izriet, ka sēdē piedalījās Latvijas Nacionālā vēstures muzeja Arheoloģijas departamenta pētniece, Dr.hist. /pers. AD/, Latvijas Nacionālā vēstures muzeja Arheoloģijas departamenta vadītājs /pers. AE/, Latvijas Universitātes Latvijas vēstures institūta vadošais pētnieks, Dr.habil.hist. /pers. AG/, Latvijas Universitātes Latvijas vēstures institūta vadošā pētniece Dr.hist. /pers. AH/, komisijas vadītāja: Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes Arheoloģijas un vēstures daļas vadītāja /pers. J/.

No protokola izriet, ka ir konstatēti sekojošie priekšmeti:

1.Ornamentēta bronzas spirālaproce, griezumā trīsstūrveida, ar 6,5 vijām, pārlūzusi. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 9.-11.gs, Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos latgaļu apdzīvotajās teritorijās, galvenokārt, Latvijas teritorijas centrālajā un austrumu daļā.

2. Ornamentēta bronzas manšetveida aproce. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 8.-9.gs. Raksturīgs atradums minēta laika arheoloģiskajos pieminekļos latgaļu apdzīvotajās teritorijās, galvenokārt, Latvijas teritorijas centrālajā un austrumu daļā.

3. Ornamentēts bronzas spirālgredzens no plakanas lentas, ar 3 vijām. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 12.-13.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos latgaļu apdzīvotajās teritorijās, galvenokārt, Latvijas teritorijas centrālajā un austrumu daļā.

4. Bronzas spirālgredzens no griezumā apaļas stieples, ar 9 vijām. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 11.-12.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

5. Bronzas spirālgredzens no griezumā apaļas stieples ar 5 vijām. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 11.-12.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorija.

6. Bronzas zvārguļi, dažādu izmēru un formu. (5 gab.). Diviem zvārguļiem klāt važiņu fragmenti, vienam, iespējams, uz virsmas alvojums. Vienam zvārgulim taisns šķēlums, pārējiem krustveida šķēlums. Arheoloģiskas senlietas. Datējums: 11.-13.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijas austrumdaļas minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos.

7. Bronzas bruņrupuču sakta. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 11.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijā senatnē lībiešu apdzīvotās teritorijas

arheoloģiskajos pieminekļos.

8. Bronzas piekariņš - atslēga. Vienā galā riņķītis, otrs gals - apaļš. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 11.-12.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijā senatnē lībiešu apdzīvotās teritorijas arheoloģiskajos pieminekļos.

9. Bronzas krustadata, deformēta, gals nolauzts. Iespējams, ka rotadatas galva bijusi alvota. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 11.-12.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijas centrālās un dienvidu daļas arheoloģiskajos pieminekļos.

10. Bronzas zoomorfs piekariņš. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 11.-12.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijā senatnē lībiešu apdzīvotās teritorijas arheoloģiskajos pieminekļos.

11.Bronzas pakavsaktu zoslas (3 gab.). Arheoloģiskas senlietas. Datējums: 9.-12.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

12. Bronzas pakavsaktas zoslas fragments. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 11.-13.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijā senatnē lībiešu apdzīvotās teritorijas arheoloģiskajos pieminekļos.

13. Bronzas riņķsaktas zosla. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 15.-17.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

14. Bronzas stienīšu važiņas fragmenti (3 gab.). Viena važiņas fragmenta galā divi apaļi zvārguļi ar taisnu šķēlumu. Arheoloģiskas senlietas. Datējums: 11.-12.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijā senatnē lībiešu apdzīvotās teritorijas arheoloģiskajos pieminekļos.

15. Bronzas riņķasakta ar izliektu loku un spirālveida ornamentu. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 12.gs. beigas. - 13.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijā senatnē latgaļu un sēļu apdzīvoto teritoriju arheoloģiskajos pieminekļos.

16. Bronzas sprādze ar siksnas gala apkaluma paliekām, Arheoloģiska senlieta. Datējums: 10.-12.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

17. Bronzas briļļveida važturis no griezumā apaļas stieples. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 9.-13. gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijā senatnē latgaļu un lībiešu apdzīvoto teritoriju arheoloģiskajos pieminekļos.

18. Bronzas riņķadatas galvas daļas fragments, ornamentēts. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 10.-12.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijā senatnē zemgaļu apdzīvotās teritorijas arheoloģiskajos pieminekļos.

19. Bronzas riņķsakta ar sadoto roku motīvu. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 16.-17.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

20. Trīsdaļīgs bronzas siksnu sadalītājs ar diviem siksnu galu apkalumiem. Bojāts amatierisķi restaurējot, Arheoloģiska senlieta. Datējums: 12.-13.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā, vairāk atrasti Latvijas teritorijas rietumu daļā.

21. Miniatūras formas dzelzs platasmens cirvis. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 12.-13.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijas rietumdaļas minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos.

22. Dzelzs uzmavas šķēpa gals, uzmava nolauzta. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 9.-12.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

23. Bronzas skaitīšanas žetons. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 15.-16.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

24. Bronzas taisnstūrveida jostas sprādze, Arheoloģiska senlieta. Datējums: 15.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

26. Monētas (4 gab.). Nav arheoloģiskas senlietas. Datējums: 18.gs.

27. Monēta, Kurzemes - Zemgales hercoga Gotharda Ketlera valdīšanas laikā kalts šiliņš. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 16.gs. (1575). Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos Latvijas teritorijā.

28. Monēta, Rīgas brivpilsētas šiliņš. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 1578. gads. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

29. Monēta, Livonijas Ordeņvalsts feniņš. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 15.-16.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

30. Monēta, Polijas (?) trispelhers, kalts Sigismunda III valdīšanas laikā. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 16.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

31. Monētas, zviedru šiliņi (4 gab.)., tai skaitā: 2 gab. Kārļa XI valdīšanas laikā kalti Livonijas Šiliņi (1663, 1665); 1 gab. Gustava II Ādolfa valdīšanas laikā kalts Rīgas šiliņš, 1 gab. tuvāk nenosakāms Livonijas šiliņš, Av. nodilis. Arheoloģiskas senlietas, Datējums: 17.gs. Raksturīgi atradumi minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

32. Monēta, 1764. gadā kalts Kurzemes hercogistes šiliņš. Nav arheoloģiska senlieta.

33. Monētas- piekariņi (2 gab.), arābu dirhemi, nodiluši, Arheoloģiskas,, sen lietas. Datējums: 9.- 10.gs. Raksturīgi atradumi minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos, arī Latvijas teritorijā.

34. Monētas- piekariņi (2 gab.), Rietumeiropas denāri, nodilušas, Arheoloģiskas senlietas. Datējums; 12.gs. Raksturīgi atradumi minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos, arī Latvijas teritorijā.

35. Bronzas vainaga starploceklis. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 5.-6.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijā, senatnē zemgaļu apdzīvotās teritorijas arheoloģiskajos pieminekļos.

36. Bronzas rotadatas fragments, gals nolauzts. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 4.-10.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijas rietumu daļā, minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos.

37. Jostas bronzas piederums. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 14.-16.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijas rietumu daļā, minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos.

38. Bronzas adata ar aci, saliekta. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 10.-13.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijas rietumu daļā, minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos.

39. Bronzas riņķsakatas (2 gab.). Arheoloģiskas senlietas, Datējums: 16.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijas rietumu daļā, minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos.

40. Bronzas burbuļskata. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 17.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijas rietumu daļā, minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos.

41. Bronzas jumtveida piekariņi (2 gab.). Arheoloģiskas senlietas. Datējums: 9.-12.gs.Raksturīgs atradums Latvijas teritorijā, senatnē zemgaļu apdzīvotās teritorijas arheoloģiskajos pieminekļos.

42. Bronzas apaļais piekariņš. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 14.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

43. Bronzas krustiņa piekariņa fragments. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 12.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā, biežāk atrasts Zemgales arheoloģiskajos pieminekļos.

44. Bronzas krustveida piekariņa fragments. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 13.-14.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijā, senatnē zemgaļu apdzīvotās teritorijas arheoloģiskajos pieminekļos.

45. Bronzas krustveida piekariņa fragments. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 12.-13.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijā Viduslatvijas (Zemgales) un Daugavas lejteces arheoloģiskajos pieminekļos.

46. Bronzas piekariņa - krustiņa fragments. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 15.-16.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

47. Bronzas krelles: dubultās kreiles (6 gab.) atsevišķās krelles (2 gab.). Arheoloģiskas senlietas. Datējums: 11.-13.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos Latvijas teritorijas ziemeļu daļā.

48. Rievota bronzas muciņveida krelle. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 11.-13.gs. Raksturīgs atradums arheoloģiskajos pieminekļos Latvijas teritorijā, Daugavas lejtecē.

49. Bronzas lunulveida piekariņš. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 11.-12.gs. Raksturīgs atradums arheoloģiskajos pieminekļos Latvijas teritorijā, Daugavas lejtecē.

50. Bronzas rotas sagatave. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 10-13.gs. Raksturīgs atradums minēta laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

51. Tuvāk neraksturojamu bronzas priekšmetu fragmenti (2 gab.). Arheoloģiskas senlietas. Datējums: 11.-13.gs.(?), Raksturīgi atradumi minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

52. Bronzas kakla un krūšu rotu daļas:, krelles (14 gab.), piekari (17 gab.). Arheoloģiskas senlietas. Datējums: 12.-15.gs. Šāda veida senlietas nav tipiskas Latvijas teritorijas arheoloģiskajos pieminekļos. Raksturīgi atradumi Krievijas ziemeļrietumu daļas, senatnē somu-ugru apdzīvotās teritorijas arheoloģiskajos pieminekļos.

53.Bronzas priekšmets. Nav arheoloģiska senlieta.

54. Bronzas lentveida aproce. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 13.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos Latvijas teritorijā, Ziemeļvidzemē.

55. Bronzas lentveida aproce ar paplašinātu vidusdaļu un zvērgalvu galiem. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 11.-13.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos Latvijas teritorijā, Ziemeļkurzemē.

56. Bronzas aproces ar rombveida griezumu (2 gab.). Vienai aprocei paresnināti četrstūrveida gali. Arheoloģiskas senlietas. Datējums: 10.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijā, senatnē latgaļu apdzīvotās teritorijas un Daugavas lejteces arheoloģiskajos pieminekļos.

57. Bronzas lentveida aproce. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 13.-14.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijā, senatnē kuršu apdzīvotās teritorijas arheoloģiskajos pieminekļos.

58. Bronzas spirālaproce ar trapecveida mēlītes un divu zvārguļu piekariņiem. Viens aproces gals nolūzis. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 13.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijā, senatnē latgaļu apdzīvotās teritorijas arheoloģiskajos pieminekļos.

59. Bronzas pakavsakta ar magoņgalvu galiem. Arheoloģiska senlieta, Datējums: 12.-13.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

60. Bronzas pakavasakta ar pseidotordētu loku un naglu galiem. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 15.-16.gs. Raksturīgs atradums minēta laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

61. Bronzas pakavsakta ar ažūriem, slēgtiem galiem. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 11.gs. Iespējams atrast minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

62. Bronzas spirālgredzens ar paplašinātu vidusdaļu un piecām vijām. Arheoloģiskā senlieta. Datējums: 12.-13.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

63. Bronzas adatu kārbiņa. Arheoloģiska senlieta, Datējums: 15.-16.gs. Raksturīgs atradums minētā laika Latvijas austrumu daļas arheoloģiskajos pieminekļos.

64. Bronzas siksnu sadalītājs. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 11.-13.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

65. Jostas bronzas gala piekars. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 11.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā, biežāk atrasts Latvijas austrumu daļā.

66. Rievots bronzas cilindrs no grīstes vainaga. Arheoloģiska senlieta. 9.-12.gs. Raksturīgs atradums minētā laika Latvijas austrumu daļas arheoloģiskajos pieminekļos.

67. Bronzas gredzentiņi (2 gab.) un viens neliels - apģērba rotāšanai. Arheoloģiskas senlietas. Datējums: 9.-12.gs. Raksturīgi atradumi minētā laika Latvijas austrumu daļas arheoloģiskajos pieminekļos.

68. Sīki bronzas rotu fragmenti, tuvāk neraksturojami (4 gab.). Arheoloģiskas senlietas. Datējums: 9.-15.gs. Raksturīgi atradumi minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

69. Dunča maksts bronzas apkalums. Arheoloģiska senlieta, Datējums: 10.- 13.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijā, Daugavas lejteces arheoloģiskajos pieminekļos.

70. Bronzas krūšu rotas fragments. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 13.-14.gs. Latvijas teritorijas arheoloģiskajos pieminekļos reti atrodams, visticamāk iegūts un atvests no Krievijas.

71. Bronzas spirālgredzeni no griezumā apaļas stieples (3 gab.). Arheoloģiskas senlietas. Datējums: 11.-13.gs. Raksturīgi atradumi minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

72. Rietumeiropas monēta - Ducis, kalta Francijā, Anrī IV (1589 - 1610) valdīšanas laikā. Arheoloģiska senlieta. Iespējams atrast Latvijas teritorijas minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos.

73. Bronzas spirālgredzens no noplacinātas stieples. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 11.-13.gs. Raksturīgs atradums mīnētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

74. Baltmetāla spirālgredzens no apaļas stieples. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 11.-13.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

75. Bronzas spirālgredzens no vītas stieples. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 11.-13.gs. Raksturīgs atradums minētā laika Latvijas austrumu daļas arheoloģiskajos pieminekļos.

76. Masīvs bronzas spirālgredzens no griezuma apaļas stieples. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 12.-13.gs. Raksturīgs atradums minēta laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

77. Bronzas spirālgredzens ar paplašinātu vidusviju un izceltu vidussķautni. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 11.-12.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijā, senatnē latgaļu apdzīvoto teritoriju arheoloģiskajos pieminekļos.

78. Bronzas gredzens ar tordētu priekšpusi un vītas stieplītes pārvijumu, ar pamīšus galiem. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 13.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

79. Bronzas gredzeni (2 gab.) ar pamīšus galiem, paresninātu priekšpusi un šķērssvītrotu rotājumu. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 13.-14.gs. Raksturīgi atradumi minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

80. Bronzas gredzens ar paresninātu priekšpusi un pamīšus galiem. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 13.-14.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

81. Bronzas piekariņš - atslēga. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 11.- 12.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijā, senatnē lībiešu apdzīvotās teritorijas arheoloģiskajos pieminekļos.

82. Bronzas aproce ar rombiska griezuma loku un patievinātām galiem. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 10.gs, Raksturīgs atradums Latvijas teritorijā, senatnē latgaļu un lībiešu apdzīvoto teritoriju arheoloģiskajos pieminekļos.

83. Bronzas pakavsakta ar magoņgalvu galiem. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 12.-13.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorija, biežāk šāda veida saktas atrastas senatnē zemgaļu apdzīvoto teritoriju arheoloģiskajos pieminekļos.

84. Bronzas važiņu sadalītājs. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 11.-12.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

85. Bronzas rombveida piekariņš. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 14.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

86. Ažūrs bronzas piekariņš. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 14.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

87. Bronzas jostas sadalītājs, vidusdaļa izlūzusi, Arheoloģiska senlieta, Datējums: 11.-12.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

88. Baltmetāla ažūrs palmetveida piekariņā. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 12.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijā, senatnē lībiešu apdzīvotās teritorijas arheoloģiskajos pieminekļos.

89. Bronzas piekariņš - dubultkrustiņš. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 13.-14.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

90. Ažūrs bronzas piekais ar trapecveida mēlīti. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 12.-13.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijā, senatnē lībiešu apdzīvotās teritorijas arheoloģiskajos pieminekļos.

91. Bronzas zvārguļi (4 gab.). Divi zvārguļi ar važiņu fragmentiem un divi zvārguļi ar riņķīšiem. Datējums: 12.-14.gs. Raksturīgi atradumi minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā, biežāk atrasti Latgalē.

92. Cilindriska perlamutra (?) krelle. Arheoloģiska senlieta, Datējums: 11.-16./17.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

93. Sīki bronzas rotu fragmenti (2 gab.). Arheoloģiskas senlietas. Datējums: 12.-13.gs. Raksturīgi atradumi minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visa Latvijas teritorijā.

94. Bronzas zvārguļi ar važiņu fragmentiem (3 gab.). Arheoloģiskas senlietas. Datējums: 13. gs. Raksturīgi atradumi minētā laika Latvijas austrumu daļas arheoloģiskajos pieminekļos.

95. Bronzas spirālgredzens no griezumā apaļas stieples ar deviņām vijām., Arheoloģiska senlieta. Datējums: 11.-13. gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

96. Bronzas spirālgredzens no plakanas lentes ar trīs vijām, rotāts. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 13.-14.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijā, senatnē latgaļu un zemgaļu apdzīvoto teritoriju arheoloģiskajos pieminekļos.

97. Bronzas gredzens ar pamīšus galiem un paresninātu priekšpusi. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 13.-14.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

98. Bronzas gredzeni ar pamīšus galiem, paresninātu, rotātu priekšpusi, rotāti (3 gab.). Arheoloģiskas senlietas. Datējums: 13.-14.gs. Raksturīgi atradumi minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

99. Bronzas gredzens ar paplašinātu priekšpusi un pamīšus galiem. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 13.- 14.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijā, senatnē kuršu apdzīvotās teritorijas arheoloģiskajos pieminekļos.

100. Bronzas ilkņveida piekars. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 11.- 12.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijā, senatnē lībiešu apdzīvotās teritorijas arheoloģiskajos pieminekļos.

101. Bronzas piekariņš ar Sv.Jura attēlu. Arheoloģiska senlieta. Datējums; 12.gs. Raksturīgs atradums minētā laika Latvijas teritorijas austrumu daļas arheoloģiskajos pieminekļos.

102. Bronzas piekariņš - lunula. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 3.- 4.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijas centrālās daļas minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos.

103. Bronzas piekariņš- putniņš. Arheoloģiska senlieta, Datējums: 12.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijā, senatnē lībiešu apdzīvotās teritorijas arheoloģiskajos pieminekļos.

104. Bronzas piekars izgatavots no jostas piederuma. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 12.-13.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijā, senatne lībiešu apdzīvotās teritorijas arheoloģiskajos pieminekļos.

105. Ausu tīrāmā bronzas karotīte. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 11.-12.gs. Raksturīgs atradums Latvijas teritorijā, senatnē lībiešu apdzīvotās teritorijas arheoloģiskajos pieminekļos.

106. Bronzas apkalums. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 13.-14.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

107. Bronzas piekars. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 12.-15.gs. Šāda veida piekari nav tipiski Latvijas teritorijas arheoloģiskajos pieminekļos. Raksturīgi atradumi Krievijas ziemeļrietumu daļas, senatnē somu-ugru apdzīvotās teritorijas arheoloģiskajos pieminekļos.

108. Dzelzs uzmavas šķēpa gals. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 11.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā, biežāk atrasts Zemgalē.

109. Dzelzs platasmens cirvis. Arheoloģiska senlieta. Datējums: 11.-12.gs. Raksturīgs atradums minētā laika arheoloģiskajos pieminekļos visā Latvijas teritorijā.

Komisijas dalībnieki izvērtēja policijas iesniegto priekšmetu arheoloģisko nozīmi. Tika atzīts, ka lielākā daļa izmeklēšanas laikā atrasto priekšmetu ir arheoloģiskās senlietas, kas ir raksturīgi atradumi Latvijas teritorijas arheoloģiskajos pieminekļos, daļa senlietu (protokolā Nr. 52; 70 un 107) ir

raksturīgas Krievijas arheoloģiskajam materiālam, tās Latvijā ir ievestas. Par arheoloģisko senlietu vērtību naudas izteiksmē tiek nolemts, ka Latvijā atrastajām senlietām tā būtu atbilstoša senlietu apdrošināšanas vērtībai, kuru nosaka konkrēta valsts akreditēta muzeja krājuma komisija. Komisijas dalībnieki apstiprina iepriekš protokolā uzskaitīto priekšmetu izvērtējumu un secinājumus un seko piecu komisijas dalībnieku paraksti *(2.sējuma lietas 6.- 46.lapas)*.

[11] Tiesas kolēģija secina, ka iepriekšminētie pierādījumi to kopumā un savstarpējā sakarībā pilnībā pierāda /pers. B/ vainu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un pirmstiesas izmeklēšanas laikā savāktais pierādījumu kopums ir pietiekams, kas neapgāžami norāda uz /pers. B/ vainu.

[11.1] Tiesas kolēģija konstatē, ka pirmās instances tiesa ir nonākusi pie nepamatota secinājuma, ka /pers. B/ pirmstiesas procesā ir apliecinājis un arī pierādījis dažu no pie viņa izņemto senlietu izcelšanās veidu, kas izriet no izdrukām no *ebay.com* un citiem pavaddokumentiem.

Iepazīstoties ar minētiem dokumentiem, tiesas kolēģija konstatē, ka izdrukas no *ebay.com*, kas atrodas 1.sējumā no lietas 8. līdz 36.lapai ir pielikumi 2018.gada 11.jūnija Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Kriminālizmeklēšanas pārvaldes 2.nodaļas vecākā inspektora ziņojumam, no kura izriet, ka minētajā policijas nodaļā tika saņemta operatīvā informācija par to, ka interneta vietnē *ebay.com*, izmantojot lietotājvārdu */nosaukums/*, personas no Latvijas realizē nelikumīgus arheoloģiskus priekšmetus. Un, pārbaudot minēto informāciju, tika konstatēts, ka *ebay.com* lietotājs ar lietotājvārdu */nosaukums/* ir izlicis pārdošanā lielu daudzumu senlietu, kā atrašanās vietu norādot Igauniju. Vēlāk tika arī noskaidrots, ka *ebay.com*, izmantojot lietotājvārdu */nosaukums/,* ir reģistrējusies /pers. AJ/, bet abi norādītie kontakttālruņi ir reģistrēti kā viņas vīra /pers. B/ mobilā tālruņa numuri.

Savukārt, 2019.gada 18.jūlijā /pers. B/ iesniegtajos dokumentos, kas atrodas lietas 3.sējuma no lietas 112. līdz 132.lapai nav iekļauta informācija par iegādātajiem priekšmetiem. Izdrukās norādītos iegādātos priekšmetus nav iespējams identificēt, jo minētajos pirkuma dokumentos nav iekļautas priekšmetu fotogrāfijas. Jānorāda arī, ka vairums minēto pirkuma dokumentu ir ar datējumu līdz 2013.gada 30.martam, tādejādi /pers. B/ bija pienākums paziņot Nacionālajai kultūras mantojuma pārvaldei par minēto senlietu atrašanos viņa īpašumā jau līdz minētajam datumam. No cietušās /iestādes nosaukums/ pārstāvju /pers. J/ un /pers. R/ liecībām izriet, ka /pers. B/ ir deklarējis savu kolekciju līdz 2013.gada 30.martam, bet tā nav viena un tā pati kolekcija.

Tādējādi, tiesas kolēģija konstatē, ka ne pirmstiesas, ne tiesas izmeklēšanas laikā apsūdzētais /pers. B/ nav apliecinājis un pierādījis pie viņa izņemto senlietu izcelšanās veidu, nav iesniedzis dokumentus, kas apliecinātu to, ka izņemtās senlietas tika iegādātas, kā norāda apsūdzētais, ārvalstīs.

[11.2] Tāpat tiesas kolēģija konstatē, ka pirmās instances tiesa ir kļūdaini novērtējusi apsūdzētā /pers. B/ kriminālprocesa ietvaros sniegtās liecības.

Pārbaudot lietas materiālus, tiesas kolēģija konstatē, ka apsūdzētā /pers. B/ liecības par senlietu iegādāšanās apstākļiem ir pretrunīgas, nav konsekventas. Proti, 2018.gada 16.oktobrī /pers. B/, būdams nopratināts kā aizdomās turētais liecināja, ka tās mantas, kuras viņam izņēma kratīšanā, viņš domā, ka tās ir igauņu, jo tās viņam pārdeva igauņi (Rīgas skolā, kas atrodas A.Čaka un Artilērijas ielu krustojumā) *(1.sējums, lietas 134.,135.lapa)*; 2018.gada 6.novembrī /pers. B/, būdams papildus nopratināts kā aizdomās turētais liecināja, ka tās mantas, kuras viņam izņēma kratīšanā, viņš ir legāli iegādājies no citu valstu pārdevējiem un priekšmetiem ir Igaunijas, Lietuvas un Baltkrievijas izcelsme. Divi no izņemtajiem gredzeniem ir izgatavoti mūsdienās un profesionāli novecināti – tos viņš ir izgatavojis pats *(1.sējums, lietas 141.,142.lapa)*; 2019.gada 21.martā /pers. B/, būdams papildus nopratināts kā aizdomās turētais liecināja, ka tās mantas, kuras viņam izņēma kratīšanā ir ievestas no ārzemēm Krievijas, Igaunijas, iespējams, Šveices, viņš ir iegādājies šos priekšmetus pie ārzemju pārdevējiem *(2.sējums, lietas 95.lapa)*; 2019.gada 13.maijā, /pers. B/, būdams nopratināts kā apsūdzētais liecināja, ka visas pie viņa atrastās senlietas ir iegādājies – gan senlietu tirdziņā, kas regulāri notiek Rīgas 6.vidusskolas telpās, gan antikvāro priekšmetu tirdziņos, kas 2 reizes gadā notiek Ikšķilē. Dažas reizes senlietas ir pircis arī Igaunijā. /pers. B/ nosauca arī savus paziņas – /pers.F/ un /pers.K/, kuri var apstiprināt faktu, ka viņš mēdz iepirkties šajos tirdziņos. Turklāt pēc 2013.gada 30.marta viņš ir iegādājies tikai tādas senlietas, kas nav Latvijas teritorijā atrasti arheoloģiski priekšmeti *(2.sējums, lietas 125.,126.lapa)*. 2019.gada 7.jūnijā, /pers. B/, būdams papildus nopratināts kā apsūdzētais liecināja, ka Nr.4 – to viņš ir izgatavojis pats no sudraba stieples, Nr.97 – šo gredzenu viņš izgatavoja pats, Nr.99 – šo gredzenu kā jaunu nopirka Siguldā gadatirgū, pēc tam to gribējis pataisīt par senu un granulu katlā piededzinājis *(2.sējums, lietas 95.-102.lapas)*.

Tiesas kolēģija konstatē, ka pretēji apsūdzētā un viņa aizstāvības norādītajam, nevienā no liecībām apsūdzētais nav lūdzis nopratināt kādu personu, pie kuras varētu būt iegādājies senlietas, tāpat arī apsūdzētā aizstāve nav pieteikusi lūgumu nopratināt kādu konkrētu personu ne pirmstiesas, ne tiesas izmeklēšanas laikā. Līdz ar ko, apsūdzētā un aizstāvības arguments, ka ne policija, ne prokuratūra nav atradusi un nopratinājusi personas, uz kurām norādīja apsūdzētais savās liecībās, nav pamatots, jo šāds lūgums netika pieteikts.

No apsūdzētā kriminālprocesa ietvaros sniegtajām liecībām izriet, ka apsūdzētais /pers. B/ ne tikai nav norādījis informāciju par konkrētiem ārvalstu pārdevējiem, bet ir arī norādījis pretrunīgu informāciju par senlietu iegādes vietām un to iespējamajām izcelsmes valstīm. Tāpat nevienā no pratināšanās reizēm apsūdzētais nav iesniedzis pierādījumus par senlietu iegādāšanas faktu ārvalstīs.

[11.3] Tiesas kolēģija atzīst, ka no cietušās /iestādes nosaukums/ pārstāvju un liecinieku sniegtajām liecībām, kā arī no lietas materiālos esošajiem rakstveida pierādījumiem, ārpus saprātīgām šaubām ir apstiprinājies fakts, ka pie /pers. B/ izņemtās senlietas pieder Latvijas valstij.

No cietušās /iestādes nosaukums/ pārstāves /pers. J/ liecībām izriet, ka 103 priekšmeti, kas tika atrasti pie /pers. B/ ir sastopami ne tikai Latvijas teritorijā, jo noteiktā gadsimtā, noteiktajām etniskajām grupām, ir lielas kultūras līdzības, bet ir pats fakts, ka šie priekšmeti atrasti Latvijas teritorija, pie /pers.B/\ /adrese/. Ja tie ir ievesti no citas valsts, tad par to jābūt dokumentiem.

No cietušās /iestādes nosaukums/ pārstāvja /pers. R/ liecībām izriet, ka, ja priekšmets būs ievests pirms 10, 15 gadiem bez jebkādiem pavaddokumentiem, bez atļaujām, tad arī skaitās piederīgs Latvijas valstij, jo viņš atrodas Latvijas teritorijā. Apstāklis, ka šis priekšmets ir atrasts un izņemts Latvijā jau apliecina to, ka tā ir Latvijai piederoša senlieta. Ja priekšmets identificēts kā vecāks par 17.gadsimtu, tad neatkarīgi no tā vai viņš ir no Āfrikas, Aļaskas, Zviedrijas, Krievijas vai no Somijas, viņš atrodoties Latvijas teritorija, vispirms piekritīgs Latvijas valstij.

No liecinieces /pers. L/ liecībām izriet, ka arheoloģiskajā laikmetā Latvijas robežas nav novelkamas, konkrēts priekšmets var būt kā Latvijā, tā arī Lietuvas teritorijā, bet, ja nav konkrētas vietas, to kvalificē, kā atrastu Latvijas teritorijā.

No Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes Juridiskās un pieminekļu uzskaites daļas vadītājas 2018.gada 27.decembra atbildes izriet, ka lielākā daļa no kriminālprocesā izņemtajiem priekšmetiem ir arheoloģiskas senlietas, kas ir raksturīgi atradumi Latvijas teritorijas arheoloģiskajos pieminekļos.

No 2018.gada 25.oktobra arheoloģisko priekšmetu (senlietu) novērtēšanos komisijas sēdes protokola Nr. 05-11/21 izriet, ka sēdes laikā atzīts, ka lielākā daļa izmeklēšanas laikā atrasto priekšmetu ir arheoloģiskās senlietas, kas ir raksturīgi atradumi Latvijas teritorijas arheoloģiskajos pieminekļos *(2.sējuma lietas 6.-46.lapas)*.

Ņemot vērā izmeklēšanas laikā konstatēto, tiesas kolēģija atzīst, ka /pers. B/ pie viņa izņemtās senlietas nav ievedis no ārvalstīm, jo šo faktu viņš nav pierādījis, bet ņemot vērā to, ka senlietas konstatētas un izņemtas Latvijas teritorijā, tās ir piekritīgas Latvijas valstij, neskatoties uz to, ka minētie priekšmeti var būt raksturīgi ne tikai Latvijai.

[11.4] Tiesas kolēģija, pretēji aizstāvības viedoklim, kā arī pirmās instances tiesas secinājumam, atzīst 2018.gada 25.oktobra arheoloģisko priekšmetu (senlietu) novērtēšanos komisijas sēdes protokolu Nr. 05-11/21 par pieļaujamu pierādījumu kriminālprocesā.

Tiesas kolēģija pārbaudot krimināllietas materiālus nekonstatē Kriminālprocesa likuma 130.panta otrajā daļā minētos apstākļus. Turklāt, protokolā ietverto informāciju vairākkārtīgi – gan pirmstiesas kriminālprocesa gaitā, gan tiesas sēdē ir apstiprinājusi cietušās – /iestādes nosaukums/ pārstāve /pers. J/, kura bija novērtēšanas komisijas vadītāja.

Tiesas kolēģija atzīst, ka 2018.gada 25.oktobra arheoloģisko priekšmetu (senlietu) novērtēšanos komisijas sēdes protokols Nr. 05-11/21 ir atzīstams par dokumentu Kriminālprocesa likuma 135.panta izpratnē, tas pierādīšanā izmantojams tikai sakarā ar tajā ietverto saturisko informāciju un ir atzīstams par ticamu, attiecināmu un pieļaujamu pierādījumu šajā kriminālprocesā.

Protokola forma un saturs atbilst Dokumentu juridiskā spēka likuma nosacījumiem un tas kā pielikums pievienots Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes Juridiskās un pieminekļu uzskaites daļas vadītājas 2018.gada 27.decembra atbildei uz policijas pieprasījumu, kurā ir iekļauti speciālistu atzinumi un sēdes gaitā gūtie secinājumi, kas savukārt ir parakstīta ar drošu elektronisko parakstu.

Tiesas kolēģijai nav pamata apšaubīt minētā protokola saturu un komisijas locekļu secinājumus.

Kā izriet no paša protokola, kā arī no cietušās pārstāvju norādītā, kriminālprocesa ietvaros pie /pers. B/ izņemto priekšmetu (senlietu) apskati veica Latvijas labākie speciālisti ar zināšanām konkrētajā jomā, pārsvarā ar doktora grādu, proti, Latvijas Nacionālā vēstures muzeja Arheoloģijas departamenta pētniece, Latvijas Nacionālā vēstures muzeja Arheoloģijas departamenta vadītājs, Latvijas Universitātes Latvijas vēstures institūta vadošais pētnieks, Latvijas Universitātes Latvijas vēstures institūta vadošā pētniece, Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes Arheoloģijas un vēstures daļas vadītāja. Tie ir labākie Latvijas arheoloģijas eksperti. Tiesas kolēģijai nav pamata apšaubīt minēto speciālistu kompetenci un zināšanās konkrētajā jomā. Savukārt, kā norādīja cietušā pārstāvis /pers. R/ tāda procedūra, kā personas brīdināšana par krimināltatbildību komisijas laikā netiek ievērota. Apstāklis, ka speciālistiem nebija eksperta statusa arī nevar būt par pamatu apšaubīt viņu zināšanas un atzinumu. Turklāt, kā norādīja cietušās pārstāvis /pers. D/, komisijas locekļiem nav tādu ekspertu sertifikātu, kurus būtu izdevusi tiesu ekspertīžu padome, taču visi šie speciālisti ir katrs savā jomā zinošākais speciālists Latvijā.

Tāpat tiesas kolēģija atzīst, ka nav pamata apšaubīt arī komisijas atzinuma kvalitāti, kā to norāda aizstāve un pirmās instances tiesa, proti, nav pamata apšaubīt faktu, ka 155 minūtēs tika apskatīti 109 priekšmeti.

Kā izriet, ko cietušās pārstāvju liecībām, jo sarežģītākā senlieta, jo ilgāks laiks ir nepieciešams tās apskatei, taču pie /pers. B/ atrastie priekšmeti pārsvarā bija ikdienišķi priekšmeti, kuru apskatei nebija nepieciešams ilgs laiks. Kādu priekšmetu var apskatīt dažas sekundes un nonākt pie secinājuma par priekšmetu. Turklāt, priekšmetus komisijas locekļi apskata vienlaicīgi, bet fotografēšana notiek pēc sēdes.

No cietušās pārstāvja /pers. R/ liecībām izriet, ka komisijas uzdevums ir noteikt vai apskatāmais priekšmets ir arheoloģisks priekšmets, kuru var identificēt un attiecināt kā vecāku par 17.gadsimtu. Komisijas uzdevums ir identificēt, sagrupēt un izšķirot, vai tas priekšmets ir attiecināms uz šo periodu Latvijas teritorijā vai nav attiecināms.

Ņemot vērā cietušo pārstāvju liecības, tiesas kolēģija atzīst, ka nav pamata apšaubīt faktu, ka 155 minūtēs tika apskatīti 109 priekšmeti, ņemot vērā to, ka priekšmeti pārsvarā bija ikdienišķi, kuru identifikācijai bija nepieciešamas dažas sekundes, turklāt priekšmetus komisijas locekļi apskatīja vienlaicīgi, tādējādi nav pamata apšaubīt arī atzinuma kvalitāti.

Tiesas kolēģija atzīst par nepamatotu un noraidāmu aizstāvības argumentu, ka pirmās instances tiesā vienu priekšmetu apskatīja 5.5 minūtes, līdz ar ko apšaubāms ir protokolā norādītais sēdes laiks un saturs.

Tiesas kolēģija norāda, ka tiesas sēdes laikā priekšmetu apskati neveica speciālisti ar zināšanām konkrētajā jomā, turklāt bez noteiktās apskates kārtības, līdz ar ko, priekšmeta apskates laiku tiesas sēdē nevar salīdzināt ar priekšmetu apskates laiku komisijas sēdē, un tas nevar būt par pamatu speciālistu atzinuma apšaubīšanai.

[11.5] Tāpat tiesas kolēģija atzīst, ka pretēji pirmās instances tiesas atzinumam, arī Latvijas nacionālā vēstures muzeja protokola izraksts ir pieļaujams kā pierādījums notiesājoša sprieduma taisīšanai. Tiesas kolēģija, iepazīstoties ar minēto protokola izrakstu konstatē, ka minētais dokuments ir pievienots kā pielikums Latvijas nacionālā vēstures muzeja direktora /pers. K/ parakstītai pavadvēstulei, kas ir parakstīts normatīvo aktu noteiktajā kārtībā. Turklāt par minētā protokola sastādīšanas apstākļiem tiesas sēdē kā liecinieki tika nopratināti /pers. K/ un /pers. L/, kuri liecināja par senlietu vērtības noteikšanas procesu un apstākļiem, apstiprinot protokolā norādīto informāciju.

[11.6] Tiesas kolēģija atzīst, ka ar krimināllietas materiāliem to kopumā un savstarpējā saistībā ir apstiprinājies fakts, ka pie /pers. B/ izņemtie priekšmeti, izņemot baltmetāla spirālgredzenu no apaļas stieples, bronzas gredzenu ar pamīšus galiem un paresninātu priekšpusi un bronzas gredzenu ar paplašinātu priekšpusi un pamīšus galiem, ir senlietas, kas pieder Latvijas valstij.

Tiesas kolēģija konstatē, ka gan pirmstiesas tiesas, gan tiesas izmeklēšanas laikā apsūdzētais /pers. B/ konsekventi norādīja, ka trīs pie viņa izņemtos priekšmetus, proti, baltmetāla spirālgredzenu no apaļas stieples, bronzas gredzenu ar pamīšus galiem un paresninātu priekšpusi un bronzas gredzenu ar paplašinātu priekšpusi un pamīšus galiem viņš ir izgatavojis pats, liecībās norādot šo priekšmetu izgatavošanas apstākļus un specifiku. Apsūdzētais liecināja, ka bronzas gredzenu ar pamīšus galiem, paresninātu, rotātu priekšpusi nopirka Siguldā pie meistara, mājās to novecināja. Pārējos divus priekšmetus uztaisīja pašrocīgi. Ņemot vērā minēto, tiesas kolēģija atzīst, ka lietā pastāv šaubas vai minētie priekšmeti ir atzīstami par Krimināllikuma 229.[1] pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma priekšmetu un ir uzskatāmi par senlietām likuma "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" 7.panta izpratnē, līdz ar ko, ir izņemami no apsūdzības.

Tiesas kolēģija konstatē, ka /pers. B/ nav iesniedzis dokumentus, kas apstiprinātu to, ka pie viņa izņemtās senlietas tika iegādātas ārvalstīs, viņš nav arī deklarējis minētos priekšmetus, līdz ar ko, atzīstams, ka pie /pers. B/ izņemtās senlietas, izņemot baltmetāla spirālgredzenu no apaļas stieples, bronzas gredzenu ar pamīšus galiem un paresninātu priekšpusi un bronzas gredzenu ar paplašinātu priekšpusi un pamīšus galiem, pieder Latvijas valstij.

[12] Pārbaudot un izvērtējot lietā esošos pierādījumus, tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa vairākus pierādījumus vērtējusi sašaurināti, selektīvi, atraujot no citiem kriminālprocesā iegūtajiem pierādījumiem un atsevišķus pierādījumus ignorējot vispār, nevērtējot tos kopumā un savstarpējā sakarībā, tādējādi pārkāpjot Kriminālprocesa likuma 128.panta otrajā daļā noteikto, kas novedis pie nelikumīga un nepamatota nolēmuma pieņemšanas.

[13] Izvērtējot kriminālprocesā iegūto pierādījumu kopumu, tiesas kolēģija atzīst, ka tas atbilst Kriminālprocesa likuma 124.panta piektās daļas nosacījumiem, proti, pierādīšanas priekšmetā ietilpstošie apstākļi uzskatāmi par pierādītiem, ja pierādīšanas gaitā izslēgtas jebkādas šaubas par to esamību vai neesamību.

Pārbaudot pierādījumus krimināllietā, novērtējot tos no attiecināmības, pieļaujamības un ticamības viedokļa, tiesas kolēģija atzīst, ka tie, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 127.-130.panta nosacījumiem var tikt izmantoti kā pierādījumi un apstiprina apsūdzētā vainīgumu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

[14] Tiesas kolēģija uzskata, ka apsūdzētā /pers. B/ darbībās ir konstatējamas visas Krimināllikuma 229.[1] pantā (likuma redakcija uz noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdi - 2017.gada 8.jūnija likuma redakcijā, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī) paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva

pazīmes.

Vienlaicīgi tiesas kolēģija norāda, ka pirmās instances tiesa motīvu daļā kļūdaini Krimināllikuma 229[1].pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvu analizē atbilstoši Krimināllikuma 229[1].panta spēkā esošajai redakcijai, proti, 2021.gada 7.janvāra likuma redakcijai, kas stājās spēkā 2022.gada 1.janvārī.

[14.1] Saskaņā ar Krimināllikuma 1.panta pirmo daļu pie krimināltatbildības saucama un sodāma tikai tāda persona, kura ir vainīga noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, tas ir, kura ar nodomu (tīši) vai aiz neuzmanības izdarījusi šajā likumā paredzētu nodarījumu, kuram ir visas noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes.

Lai pareizi kvalificētu konkrēto noziedzīgo nodarījumu, vispirms ir jānoskaidro šī noziedzīgā nodarījuma faktiskie apstākļi, jo īpaši tie, kuriem ir nozīme noziedzīgā nodarījuma kvalificēšanā. Tās ir pazīmes, kas raksturo konkrētā noziedzīgā nodarījuma obligātos četrus elementus - noziedzīgā nodarījuma objektu, objektīvo pusi, subjektu un subjektīvo pusi. Šo faktisko pazīmju kopums, kas raksturo reālajā dzīvē notikušo noziedzīgo nodarījumu, ir nodarījuma kvalifikācijas faktiskais pamats.

Noziedzīgā nodarījuma faktiskie apstākļi ir saistīti ar noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju. Savukārt noziedzīgā nodarījuma kvalifikācija ir pilnīgas atbilstības konstatēšana starp noziedzīgā nodarījuma faktiskajām pazīmēm un Krimināllikuma normā paredzētā konkrētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm (*Krastiņš U. Noziedzīgs nodarījums. Rīga, Tiesu namu aģentūra, 2000, 26.lapa*).

Noziedzīga nodarījuma kvalifikāciju veic noteiktā secībā, vispirms noskaidrojot noziedzīgā nodarījuma objektīvo pazīmju (objekta un objektīvās puses) un pēc tam subjektīvo pazīmju (subjekta un subjektīvās puses) sakritību ar Krimināllikumā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva atbilstošajām pazīmēm. Ja kaut vai pēc vienas pazīmes tāda sakritība netiek konstatēta, personas nodarījumā nav konkrētā noziedzīgā nodarījuma sastāva, un līdz ar to nav arī pamata tās saukšanai pie krimināltatbildības *(skat., V.Liholaja Noziedzīgu nodarījumu kvalifikācija: Likums. 8 Teorija. Prakse – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2007, 22.lpp.).*

[14.2] Krimināllikuma 229[1].pantā paredzētais noziedzīgais nodarījums, kas ir mazāk smags noziegums, apdraud arheoloģiskā mantojuma aizsardzības un saglabāšanas intereses, savukārt komentējamā nozieguma priekšmets ir senlietas – cilvēku apzinātas darbības rezultātā radīti priekšmeti – artefakti (piemēram, rotaslietas, ieroči, darbarīki, sadzīves priekšmeti, keramikas izstrādājumi, monētas veselā vai fragmentārā veidā), kas atrasti zemē, virs zemes vai ūdenī un attiecināmi uz kustamajiem vēstures pieminekļiem *(1992.gada 12.februāra likuma "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" 2.pants)*.

[14.3] Saskaņā ar likuma "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" 2.panta 2.punktu "Senlietas ir cilvēka apzinātas darbības rezultātā radīti priekšmeti —artefakti (piemēram, rotaslietas, ieroči, darbarīki, iedzīves priekšmeti, keramikas izstrādājumi, monētas veselā vai fragmentārā veidā), kas atrasti zemē, virs zemes vai ūdenī." Savukārt minētā likuma 7.panta ceturtā daļa nosaka senlietu piederību, proti, "arheoloģiskās senvietās zemē, virs zemes vai ūdenī atrastas senlietas (ar datējumu līdz 17.gadsimtam ieskaitot) pieder valstij, un tās glabā publiskie muzeji".

Saskaņā ar likuma "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" 3.[1] pantu aizliegts atsavināt, iegūt, glabāt, pārvietot un pārsūtīt senlietas, kuras saskaņā ar šā likuma 7.panta ceturtās daļas noteikumiem pieder Latvijas valstij (17.05.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 13.06.2018.). Savukārt, saskaņā ar minētā likuma noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdī spēkā esošo 7.panta redakciju, arheoloģiskās senvietās zemē, virs zemes vai ūdenī atrastas senlietas (ar datējumu līdz 17.gadsimtam ieskaitot) pieder valstij, un tās glabā publiskie muzeji. Šis noteikums neattiecas uz senlietām, par kurām līdz 2013.gada 30.martam persona ir paziņojusi Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai.

Pieņemot likuma "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" 7.panta grozījumus (20.12.2012.), tika noteikts pārejas periods līdz 2013.gada 30.martam, kad personas, kuru valdījumā atradās šāds priekšmets (senlieta ar datējumu līdz 17.gadsimtam ieskaitot), par to paziņoja Nacionālajai kultūras mantojuma pārvaldei vai pierādīja senlietu likumīgu izcelsmi un tad tas palika personas īpašumā. Pretējā gadījumā, ja persona nav paziņojusi par viņas valdījumā esošu senlietu (ar datējumu līdz 17.gadsimtam ieskaitot) līdz 2013.gada 30.martam, tad visas senlietas, kas pie personas atrodas, pieder valstij.

Kriminālprocesa ietvaros izņemtās senlietas izņemtas pie /pers. B/, proti, atbilstoši minētā likuma nosacījumiem, atrastas /pers. B/ dzīvesvietā /adrese/, līdz ar ko, tās pieder Latvijas valstij. /pers. B/ nav pierādījis izņemto senlietu likumīgo izcelsmi, tai skaitā, nav iesniedzis arī tādus dokumentus, kas pierāda šo senlietu legālas iegādes ārpus Latvijas teritorijas faktu.

[14.4] Krimināllikuma 229[1].pantā paredzētā nozieguma objektīvā puse izpaužas kā alternatīvas aktīvas darbības, kas norāda uz nelikumīgu arheoloģisko senlietu nelikumīgu apriti – valstij piederošu senlietu nelikumīga 1) iegūšana; 2) glabāšana; 3) pārvietošana; 4) pārsūtīšana; 5) atsavināšana; 6) izvešana ārpus Latvijas teritorijas.

Noziedzīga nodarījuma sastāvs ir formāls, nodarījums ir pabeigts ar brīdi, kad veiktas nelikumīgas darbības ar senlietām. Ar senlietu glabāšanu saprot to atrašanos personas faktiskajā valdījumā un to atklātu vai slēptu turēšanu šai personai zināmā vietā.

Tiesas kolēģija konstatē, ka /pers. B/ nelikumīgi glabāja valstij piederošas senlietas.

[14.5] No subjektīvās puses darbības, ar kurām tiek iegūtas, glabātas, pārvietotas, pārsūtītas, atsavinātas valstij piederošas senlietas vai tās tiek izvestas ārpus Latvijas Republikas, ir tīšas, jo vainīgais apzinās savu darbību kaitīgumu un apzināti tā rīkojas *(Uldis Krastiņš, Valentija Liholaja, Diāna Hamkova, Krimināllikuma komentāri, trešā daļa, otrais papildinātais izdevums, 2019.gads, 284-287.lapa)*.

Tiesas kolēģija atzīst, ka ņemot vērā /pers. B/ nodarbošanās veidu un ilgumu, zināšanas šajā jomā, /pers. B/ apzinājās, ka viņa darbības ir pretlikumīgas un ar savām darbībām viņš ir radījis apdraudējumu arheoloģiskā mantojuma aizsardzības un saglabāšanas interesēm.

[14.6] /pers. B/ ir atzīstams par 229[1].pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma subjektu, proti, fiziska un pieskaitāma persona, kas sasniegusi četrpadsmit gadu vecumu.

[15] Pie šādiem apstākļiem tiesu kolēģija secina, ka apsūdzētā vaina viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā ir pilnībā pierādīta un /pers. B/ darbības pareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 229.[1] panta.

Kriminālprocesa likuma 19. panta trešajā daļā noteikts, ka visas saprātīgās šaubas par vainu, kuras nav iespējas novērst, jāvērtē par labu personai, kurai ir tiesības uz aizstāvību.

Tiesas kolēģija norāda, ka ne ikkatras šaubas ir pietiekamas, lai tās vērtētu par labu apsūdzētajam, bet tikai saprātīgas šaubas, kuras nav iespējams novērst.

Tiesas kolēģija nekonstatē tādas saprātīgas šaubas par apsūdzētā vainīgumu viņam inkriminētā noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 229.[1] pantā, kas būtu vērtējamas saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 19.panta trešajā daļā noteikto.

Savukārt apsūdzētā notikuma apstākļu izklāstu tiesas kolēģija vērtē kā aizstāvības taktiku, mēģinot izvairīties no krimināltatbildības.

[16] Tiesas kolēģija saskaņā ar Krimināllikuma 35. un 46.pantu, nosakot soda veidu, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību, soda mērķi, bet nosakot soda mēru – atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

[16.1] Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu apsūdzētais /pers. B/ izdarījis noziedzīgu nodarījumu, kas klasificējams kā mazāk smags noziegums, kas apdraud arheoloģiskā mantojuma aizsardzības un saglabāšanas intereses.

[16.2] Par /pers.B/ personību noskaidrots, ka ir Latvijas nepilsonis, ir deklarēta dzīvesvieta, algotu darbu nestrādā, agrāk nav sodīts, precējies, apgādībā nepilngadīgs bērns, ir otrās grupas invalīds.

[16.3]Nosakot sodu, jāņem vērā soda individualizācijas principu. Turklāt, bez noziedzīgā nodarījuma rakstura, radītā kaitējuma un vainīgā personības, ir ņemama vērā arī apsūdzētā psihiskā attieksme pret izdarīto, proti tas, ka apsūdzētais savu vainu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā nav atzinis, līdz ar ko nav pilnībā izpratis savu izdarīto darbību sabiedrisko kaitīgumu.

[16.4] Krimināllikuma 229[1].panta sankcijā likuma redakcijā, kas bija spēkā inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laikā bija noteikts, ka par noziedzīgo nodarījumu soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu.

[16.4.1] Tiesas kolēģija atzīst, ka alternatīvu soda veidu apsūdzētajam piemērot nav pamata.

Sods – piespiedu darbs – tika reglamentēts Krimināllikuma 40. pantā. Šā panta otrajā daļā bija noteikts, ka piespiedu darbs nav piemērojams darbnespējīgām personām.

Ar 2020.gada 17.decembra likumu „Grozījumi Krimināllikumā", kas stājās spēkā 2022.gada 1.janvārī, Krimināllikuma 40.pants tika izteikts jaunā redakcijā. Šā panta trešā daļa noteic, ka sabiedriskais darbs nav piemērojams personām, kuras fizisku vai psihisku traucējumu dēļ to nespēj veikt.

Tiesas kolēģija atzīst, ka tādējādi Krimināllikuma 40. panta trešā daļa salīdzinājumā ar iepriekšējo regulējumu, kas bija ietverts Krimināllikuma 40. panta otrajā daļā un paredzēja piespiedu darba piemērošanas aizliegumu jebkurai darbnespējīgai personai, ir kļuvusi personai labvēlīgāka, ļaujot sabiedrisko darbu piemērot plašākam personu lokam, individuāli izvērtējot, vai persona, kurai ir fiziski vai psihiski traucējumi, spēj to veikt.

Krimināllikuma 5. panta otrā daļa noteic, ka likumam, kas atzīst nodarījumu par nesodāmu, mīkstina sodu vai ir citādi labvēlīgs personai, ja vien attiecīgajā likumā nav noteikts citādi, ir atpakaļejošs spēks, proti, tas attiecas uz nodarījumiem, kas izdarīti pirms attiecīgā likuma spēkā stāšanās, kā arī uz personu, kura izcieš sodu vai izcietusi sodu, bet kurai saglabājusies sodāmība.

Tiesas kolēģija secina, ka Krimināllikuma 40.panta trešās daļas nosacījumi ir attiecināmi uz /pers. B/, taču vienlaicīgi norāda, ka pienākuma uzlikšana strādāt sabiedriskos darbus var nelabvēlīgi ietekmēt /pers. B/ veselības stāvokli.

No kriminālprocesa materiāliem izriet, ka apsūdzētajam /pers. B/ ir 2. invaliditātes grupa ar vispārējo darbspējas zaudējumu 60% - 70%.

Atbilstoši Invaliditātes likuma 5. panta pirmajai daļai invaliditāte ir ilgstošs vai nepārejošs ļoti smagas, smagas vai mērenas pakāpes funkcionēšanas ierobežojums, kas ietekmē personas garīgās vai fiziskās spējas, darbspējas, pašaprūpi un iekļaušanos sabiedrībā.

Saskaņā ar Invaliditātes likuma 6. panta trešās daļas 1. punkta b) apakšpunktu 2. invaliditātes grupa, ja darbspēju zaudējums ir 60%–79% apmērā, ir smaga invaliditāte.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumu Nr. 805 „Prognozējamās invaliditātes, invaliditātes un darbspēju zaudējuma noteikšanas un invaliditāti apliecinoša dokumenta izsniegšanas noteikumi" 5. pielikuma 3.3. piezīmi funkcionēšanas ierobežojumi ir smagi, ja funkcionēšana ir būtiski ierobežota, ierobežojums ir lielāks par mērenu, bet tas nav ļoti smags (ikdienas dzīves aktivitāšu lielāko daļu var veikt patstāvīgi, bet būtiski lēnākā tempā vai ar lielāku piepūli, vai sliktākā kvalitātē, salīdzinot ar normāli pieņemto attiecīgā vecuma grupā, epizodiski nepieciešama palīdzība vai uzraudzība).

Pie šādiem apstākļiem tiesas kolēģija secina, ka sabiedriskā darba piemērošana ne vien ietekmēs /pers. B/ veselības stāvokli, bet arī nesasniegs Krimināllikuma 35.pantā noteikto soda mērķi.

[16.4.2] Savukārt, attiecībā uz panta sankcijā paredzēto alternatīvo soda veidu – naudas sodu, tiesas kolēģijai nav informācijas par apsūdzētā /pers. B/ spēju naudas sodu samaksāt likumā noteiktā termiņā (Krimināllikuma 41.panta pirmā un ceturtā daļa), lietā nav ziņu par apsūdzētā mantisko stāvokli. Vērtējot vienu no soda veida ietekmējošiem apstākļiem, bet tieši, apsūdzētā personību, konstatējams, ka apsūdzētais algotu darbu nestrādā, viņam apgādībā ir viena nepilngadīga persona, savukārt, saskaņā ar Krimināllikuma 41.panta pirmās, otrās un ceturtās daļas nosacījumiem, naudas sodu nosaka atbilstoši noziedzīga nodarījuma kaitīgumam un vainīgā mantiskajam stāvoklim un uzliek apsūdzētajam samaksāt valsts labā 30 dienu laikā, savukārt, vainīgā mantisko stāvokli nosaka, novērtējot viņa iespējas nekavējoties samaksāt naudas sodu vai gūt paredzamus ienākumus, kas viņam ļautu likumā noteiktajā laikā samaksāt uzlikto naudas sodu, tādējādi, vērtējot lietā esošo informāciju par apsūdzētā personību, tiesas kolēģija negūst pārliecību par /pers. B/ spēju samaksāt naudas sodu.

Tiesas kolēģija secina, ka alternatīvais sods – naudas sods nav piemērojams /pers. B/ un tā piemērošana nesasniegtu Krimināllikuma 35.pantā noteikto soda mērķi.

[16.5] Ņemot vērā šo apstākļu kopumu, kā arī faktu, ka noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdī apsūdzētā psihiskās darbības procesi nebija skarti un noziedzīgā nodarījuma izdarīšana bija apsūdzētā brīvas gribas izpausme, vērtējot noziedzīgā nodarījuma radītā kaitējuma pakāpi, tiesas kolēģijas ieskatā, lai sasniegtu Krimināllikuma 35.panta otrajā daļā definēto soda preventīvo mērķi, un proti, aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, apsūdzētajam /pers. B/ par Krimināllikuma 229[1].pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu nosākams panta sankcijā paredzētais soda veids – brīvības atņemšana. Tiesas kolēģijas ieskatā šāds soda veids sasniegs Krimināllikuma 35.pantā definēto soda mērķi.

[16.6] Likumdevējs par Krimināllikuma 229[1].pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu noteicis sodu brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam.

[16.6.1] Tiesas kolēģija nekonstatē Krimināllikuma 47.pantā noteiktos apsūdzētā atbildību mīkstinošus apstākļus.

[16.6.2] Tāpat tiesas kolēģija nekonstatē Krimināllikuma 48.pantā noteiktos apsūdzētā atbildību pastiprinošos apstākļus.

Ņemot vērā to, ka nav konstatēti apsūdzētā atbildību ne mīkstinošie, ne pastiprinošie apstākļi, sods apsūdzētajam nosakāms panta sankcijā paredzētā vidējā apmērā, proti, brīvības atņemšana uz sešiem mēnešiem.

[16.7] Tiesas kolēģija atzīst, ka ir pamats piemērot Krimināllikuma 55.panta nosacījumus un sodu apsūdzētajam /pers. B/ noteikt nosacīti ar pārbaudes laiku.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.panta pirmo daļu, ja, nosakot sodu — brīvības atņemšana — ilgāku par trim mēnešiem, bet ne ilgāku par pieciem gadiem, tiesa, ņemot vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību un citus lietas apstākļus, iegūst pārliecību, ka vainīgais, sodu neizciešot, turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus, tā vainīgo var notiesāt nosacīti.

Tiesas kolēģija, ņemot vērā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu un apsūdzētā personību pozitīvi raksturojošās ziņas, to, ka no noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīža līdz tiesas nolēmuma pieņemšanas brīdim nav izdarījis likumpārkāpumus, to, ka iepriekš nav tiesāts, tiesa gūst pārliecību, ka /pers. B/ sodu neizciešot, turpmāk neizdarīs jaunus likumpārkāpumus, un var tikt notiesāts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 1 gadu.

Vienlaikus tiesas kolēģija norāda, ka saskaņā ar Krimināllikuma 55.panta desmito daļu, ja nosacīti notiesātais pārbaudes laikā izdara jaunu noziedzīgu nodarījumu, viņam piespriestais sods ir izpildāms un tiesa nosaka sodu saskaņā ar šā likuma 51. un 52.pantā paredzētajiem noteikumiem.

Tiesas kolēģija uzskata, ka, ņemot vērā soda noteikšanas vispārīgos principus, apsūdzētajam /pers. B/ par inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu tiek noteikts individualizēts, pamatots, taisnīgs, samērīgs un atbilstošs sods, kas sasniegs Krimināllikuma 35.pantā paredzēto soda mērķi.

[17] /pers. B/ pārraudzību pārbaudes laikā uzdodams veikt Valsts probācijas dienestam.

Soda izpildei /pers. B/ jāierodas Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai 10 darba dienu laikā no dienas, kad stājies spēkā tiesas nolēmums.

[18] 2018.gada 16.oktobrī aizdomās turētajam /pers. B/ piemērots drošības līdzeklis - uzturēšanās noteiktā vietā, kas 2019.gada 16.jūlijā atcelts *(1.sējuma lietas 130., 131.,lapa).*

[19] Tiesas kolēģija konstatē, ka cietušās /iestādes nosaukums/ pārstāve /pers. J/ ir iesniegusi materiālā kaitējuma kompensācijas pieteikumu 7908 *euro* apmērā *(2.sējuma lietas 77.-80.lapas).*

Tiesas kolēģija norāda, ka saskaņā ar likumu "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" 7.panta ceturtās daļas nosacījumiem arheoloģiskās senvietās zemē, virs zemes vai ūdenī atrastas senlietas pieder Latvijas valstij (17.05.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 13.06.2018.), ņemot vērā minēto un to, ka izņemtās senlietas atstājamas valstij, tiesas kolēģija nekonstatē, ka cietušai /iestādes nosaukums/i ir nodarīts kaitējums, līdz ar ko, pieteiktā kaitējuma kompensācija nav nosakāma.

[20] Tiesas kolēģija atzīst, ka rīcība ar lietiskajiem pierādījumiem ir izlemjama saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 1.punkta prasībām, proti, tie ir atdodami to īpašniekiem vai likumīgajiem valdītājiem.

Lietiskie pierādījumi – arheoloģiskās senlietas 100 vienības, kā arī arheoloģiskās senlietas 3 vienības, kas raksturīgas Krievijas arheoloģiskajiem materiāliem, kas ar 2020.gada 11.jūnija lēmumu nodotas Latvijas Nacionālajam vēstures muzejam, atstājamas valstij, savukārt, izņemtās vienības Nr. 4, Nr. 97, Nr.99 atdodamas /pers. B/.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 2.punktu Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija

nosprieda

atcelt Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2022.gada 9.marta spriedumu.

/pers. B/ atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 229.[1] pantā (likuma redakcijā uz noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdi) un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 6 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55. pantu, brīvības atņemšanas sodu noteikt nosacīti ar pārbaudes laiku uz 1 gadu.

Uzdot Valsts probācijas dienestam veikt /pers. B/ pārraudzību pārbaudes laikā.

Soda izpildei /pers. B/ jāierodas Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai 10 darba dienu laikā no dienas, kad stājies spēkā tiesas nolēmums.

Cietušās /iestādes nosaukums/ pieteikto materiālā kaitējuma kompensāciju nenoteikt.

Lietiskos pierādījumus – arheoloģiskās senlietas 100 vienības, kā arī arheoloģiskās senlietas 3 vienības, kas raksturīgas Krievijas arheoloģiskajiem materiāliem, kas ar 2020.gada 11.jūnija lēmumu nodotas Latvijas Nacionālajam vēstures muzejam, atstāt valstij.

Izņemtās vienības Nr. 4, Nr. 97, Nr.99 atgriezt /pers. B/.

Spriedumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā kasācijas kārtībā Augstākajā tiesā Kriminālprocesa likuma 574. un 575.pantā paredzētajos gadījumos, iesniedzot sūdzību vai protestu Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā.

Pilna sprieduma pieejamības diena – 2023.gada 2.novembrī.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Signe Grīnberga

Tiesnesis Jānis Tiltiņš

Tiesnese Diāna Dumbre